Yatırım Teşvik Tedbirleri Hakkında

Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının; 1 inci ve 2 nci bölgelerde birmilyon Türk Lirası

Yatırım Teşvik Tedbirleri

ÖZET

Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının; 1 inci ve 2 nci bölgelerde birmilyon Türk Lirası, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ıncı bölgelerde ise beşyüzbin Türk Lirası olması gerekir. Ancak, desteklerden yararlanacak yatırımların varsa 8 inci maddede (Stratejik yatırımlar) veya ekli listelerde belirlenen asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir. Finansal kiralama yöntemiyle yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın, her bir finansal kiralama şirketi için 1 inci, 2 inci, 3 üncü ve 4 üncü bölgelerde asgari beşyüzbin Türk Lirası, 5 inci ve 6 ıncı bölgelerde ise asgari üçyüzbin Türk Lirası olması gerekir.

*Stratejik Yatırımlar: Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 sayılı Karar'ın 8.maddenindeki kriterleri sağlayan yatırımlar, bölge farkı gözetilmeksizin aşağıdaki desteklerden yararlandırılabilir**.** Bunlar:*

a) Gümrük vergisi muafiyeti,

b) KDV istisnası,

c) Vergi indirimi,

ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği,

d) Yatırım yeri tahsisi,

e) Faiz veya kâr payı desteği,

f) KDV iadesi,

g) Gelir vergisi stopajı desteği “6.bölgede gerçekleştirilecek ve/veya Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için”,

h) Sigorta primi desteği “6.bölgede gerçekleştirilecek ve/veya Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için”.

Yatırım teşvik Belgesi kapsamında iç piyasadan satın alınan/temin edilen eşya KDV’den, Yatırım teşvik Belgesi kapsamında ithal edilen eşya Gümrük vergisi, İlave Gümrük Vergisi, Katma Değer Vergisi, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF), Damga Vergisi ve çeşitli harçlardan istisnadır. ÖTV ve Ek Mali Yükümlülükler ise tahsil edilir.

Anahtar kelimeler: *Teşvik sistemi; Genel yatırımların teşviki, Bölgesel yatırımların teşviki, Stratejik yatırımların teşviki, AR-GE ve çevre yatırımları, Gümrük vergisi muafiyeti, KDV istisnası.*

GİRİŞ

Yatırım teşvik uygulamaları, orta ve büyük ölçekli yatırımların gerçekleştirilmesi için önemli bir imkan ve teşvik aracıdır. Uygulanan teşvik politikaları Ülkemiz kalkınmasında büyük katkılar sağlamaktadır.

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 sayılı Karar’ın 3.maddesi gereği;
Bu Karar kapsamında yer alan desteklerin uygulanması açısından iller, sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri dikkate alınarak EK-1’de ayrıntıları belirtilen altı bölgeye ayrılmıştır.

Teşvik Sistemi Kısaca; Genel, bölgesel ve stratejik yatırımların teşviki uygulamalarından oluşmaktadır.

Teşvik belgesinde yer alsa dahi, KDV mükellefiyeti bulunmayanlar ile makine-teçhizatı münhasıran indirim hakkı tanınmayan işlemlerde kullanacak mükelleflere yapılacak teslimlerde istisna uygulanmaz. Aynı şekilde, KDV mükellefiyeti olmayan veya makine-teçhizatı münhasıran indirim hakkı tanınmayan işlemlerde kullanacak olanlar tarafından bu malların ithalinde, teşvik belgesinde aksine bilgiler bulunsa bile KDV uygulanır. Makine ve teçhizatın, indirim hakkı bulunan işlemlerde kullanıldığı, hâlihazırda yapılan faaliyetin niteliği ve alınan makine-teçhizatın kullanılacağı işlemlerin KDV açısından indirim hakkı tanınan işlemler olduğu, mükellef tarafından tevsik edilmesi gerekir.

- *Hastane yatırımlarına ilişkin teşvik belgelerinde yer alan ambulanslar, hastane yatırımları bakımından makine ve teçhizat niteliğinde olduklarından, bunların tesliminde de istisna uygulanır.*

Ayrıca, *yalnızca havaalanlarında yolcuları terminalden uçağa ve uçaktan terminale taşımak için kullanılan ve trafiğe çıkmayan apron otobüsü teslimleri de yukarıda belirtilen şartları taşımaları ve apron dışında taşımacılık işi yapmamaları kaydıyla, bu istisna kapsamında değerlendirilir.*

1) Müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmez.

2) Teşvik belgesi kapsamında;

a) Kararın 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilenler hariç olmak üzere ham madde, ara malı ve işletme malzemesi,

b) Kullanılmış yerli makine ve teçhizat,

c) Karayolu nakil vasıtaları ve her türlü binek araçları (sağlık ve belediye hizmetlerinde kullanılan araçlar, trafiğe çıkamayacak nitelikte olup apron veya limanda kullanılan araçlar ve madencilik ve hazır beton yatırımlarında kullanılan araçlar ile Kararın 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen araçlar hariç),

ç) Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar dışındaki diğer yatırımlar için uçak ve helikopter,

d) Porselenden, seramikten ve camdan mamul sofra ve mutfak eşyası,

e) Yurtdışından temin edilecek güneş panelleri, değerlendirmeye alınmaz.

3) Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilenler dışında, teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyecek harcamalar sektörel özellikler dikkate alınarak proje bazında belirlenir.

4) Teşvik belgelerine ait ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerinde inşaat malzemelerine yer verilmez.

Aşağıdaki makalemizde, Yatırım Teşvik işlemlerine ilişkin mevzuat hükümlerine ve kişisel görüşlerimize yer verilecektir.

I- YATIRIMLARDA DEVLET YARDIMLARI HAKKINDA 2012/3305 SAYILI KARAR VE 2012/1 SAYILI YATIRIMLARDA DEVLET YARDIMLARI HAKKINDA KARARIN UYGULANMASINA İLİŞKİN TEBLİĞ İLE YATIRIM TEŞVİKLE İLGİLİ 9 SERİ NOLU GÜMRÜKLER GENEL TEBLİĞ IŞIĞINDA YATIRIM TEŞVİK TEDBİRLERİ

1- Başlıca Teşvik Tedbirleri:

- ***Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 sayılı Karar'ın 3.maddesi gereği;*** Bu Karar kapsamında yer alan desteklerin uygulanması açısından iller, sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri dikkate alınarak EK-1'de ayrıntıları belirtilen altı bölgeye ayrılmıştır.

- **Teşvik Sistemi Kısaca;** Genel, bölgesel ve stratejik yatırımların teşviki uygulamalarından oluşmaktadır.

Genel teşvik uygulamaları, bölgesel ve stratejik yatırımlar ile EK-4'te yer alan teşvik edilmeyecek yatırım konuları ve teşviki için EK-4'te öngörülen şartları sağlayamayan yatırım konuları hariç olmak üzere, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 sayılı Karar'ın 5 inci maddesinde belirtilen **{**Yatırımların destek unsurlarından yararlanabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının; 1 inci ve 2 nci bölgelerde birmilyon Türk Lirası, 3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde ise beşyüzbin Türk Lirası olması gerekir. Ancak, desteklerden yararlanacak yatırımların varsa 8.maddede (Stratejik yatırımlar) veya ekli listelerde belirlenen asgari kapasite, sabit yatırım tutarı ve diğer şartları sağlaması da gerekir. Finansal kiralama yöntemiyle yapılacak yatırımlarda finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata ait toplam tutarın, her bir finansal kiralama şirketi için 1 inci, 2 inci, 3 üncü ve 4 üncü bölgelerde asgari beşyüzbin Türk Lirası, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde ise asgari üçyüzbin Türk Lirası olması gerekir. Teşvik belgesi kapsamında yatırım harcaması olarak kabul edilen maddi olmayan duran varlıkların (marka, lisans, know-how vb.) oranı, teşvik belgesinde kayıtlı toplam sabit yatırım tutarının yüzde ellisini aşamaz.**}** ***sabit yatırım tutarları ve üzerindeki yatırımlar bölge ayrımı yapılmaksızın aşağıdaki destek unsurlarından yararlandırılabilir. Bu Destek Unsurları:***

a) *Gümrük vergisi muafiyeti.*

b) *Katma Değer Vergisi "KDV" istisnası.*

c) *Gelir vergisi stopajı desteği “6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için”.*

d) *Sigorta primi işveren hissesi desteği “tersanelerin gemi inşa yatırımları için”.*

Bölgesel Teşvik Uygulamaları: Ek-2B’de iller itibarıyla karşılarında numaraları belirtilen sektörler, Ek-2A’da, ilin bulunduğu bölgedeki şartları sağlamaları halinde aşağıdaki desteklerden yararlandırılabilir.

a) Gümrük vergisi muafiyeti.

b) KDV istisnası.

c) Vergi indirimi.

ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği.

d) Yatırım yeri tahsisi.

e) Faiz veya kâr payı desteği “3 üncü, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerdeki yatırımlar için”.

f) Gelir vergisi stopajı desteği “6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için”.

g) Sigorta primi desteği “6 ncı bölgede gerçekleştirilecek yatırımlar için”.

Stratejik Yatırımlar: 8.maddedeki Kriterleri **{1)** Aşağıda yer alan kriterlerin tamamını birlikte sağlayan, ithalat bağımlılığı yüksek ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar stratejik yatırım olarak değerlendirilir. Bu kriterler:

a) Asgari sabit yatırım tutarının ellimilyon Türk Lirasının üzerinde olması (münhasıran bu yatırımların enerji ihtiyacını karşılamak üzere gerçekleştirilecek doğalgaza dayalı olmayan enerji yatırımlarının, tesis kurulu gücü ile orantılanacak kısmı dâhil).

b) Yatırım konusu ürünle ilgili yurtiçi toplam üretim kapasitesinin ithalattan az olması.

c) Bakanlıkça belirlenecek esaslar çerçevesinde, belge konusu yatırımla sağlanacak katma değerin asgari yüzde kırk olması.

ç) Yatırım konusu ürünle ilgili olarak son bir yıl içerisinde gerçekleşen toplam ithalat tutarının ellimilyon ABD Dolarının üzerinde olması.

2) Yurt içinde üretimi olmayan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlarda birinci fıkranın (ç) bendi hükmü, rafineri ve petrokimya yatırımlarında ise (c) bendi hükmü aranmaz.

3) Bu konuda Bakanlığa yapılacak müracaatlar Komisyon tarafından incelenerek değerlendirilir ve uygun görülen projeler için teşvik belgesi düzenlenir.

4) EK-4'te belirtilen teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından gerçekleştirilecek yatırımlar bu madde kapsamında değerlendirilmez.

5) Program Değerlendirme Komitesi, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında, Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlerin üretimine ilişkin olan ve Tebliğle belirlenecek kriterleri sağlayan yatırım projelerinden uygun gördüklerinin, stratejik yatırım olarak desteklenmesine karar verebilir. Bu yatırımların, 4.maddenin beşinci fıkrasında yer alan destek unsurlarının hangilerinden yararlandırılacağı, Program Değerlendirme Komitesi tarafından belirlenir. Bu yatırımlar için birinci fıkradaki koşullar ve üçüncü fıkradaki Komisyon değerlendirmesi aranmaksızın teşvik belgesi düzenlenir.**} *Sağlayan Yatırımlar Bölge Farkı Gözetilmeksizin Aşağıdaki Desteklerden Yararlandırılabilir. Bunlar:***

a) Gümrük vergisi muafiyeti,

b) KDV istisnası,

c) Vergi indirimi,

ç) Sigorta primi işveren hissesi desteği,

d) Yatırım yeri tahsisi,

e) Faiz veya kâr payı desteği,

f) KDV iadesi,

g) Gelir vergisi stopajı desteği "6.bölgede gerçekleştirilecek ve/veya Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için",

h) Sigorta primi desteği "6.bölgede gerçekleştirilecek ve/veya Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için"***(Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 sayılı Karar'ın 4.maddesi, 2012/1 sayılı Yatırımlarda***

Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 10.maddesi).

- Bu makalemizde, yukarıda yer alan desteklerden sadece “Gümrük vergisi muafiyeti” ve “Katma Değer Vergisi (KDV) istisnasından kısaca bahsedilmiş olup, diğer yatırım destek unsurları için ***Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 sayılı Karar’ın 11, 12, 13, 14, 15, 16 ve 29.maddesi ile 2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 13, 14 ve 15.maddesinde*** *yer alan hükümlere bakılabilir.*

a) Gümrük Vergisi İle İlave Gümrük Vergisi Muafiyeti:

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 Sayılı Kararın 9.Maddesi İle Yatırım Teşvikle İlgili 9 Seri Nolu Gümrükler Genel Tebliğinin 5.Maddesine Göre; Teşvik belgesi kapsamındaki yatırım malı makine ve teçhizatın ithali, otomobil ve hafif ticarî araç yatırımlarında yatırım dönemi içerisinde kalmak kaydıyla monte edilmemiş haldeki (CKD) aksam ve parçaların (Başka bir yerde montaj edilmek üzere demonte parçalardan oluşan makine ve teçhizat) ithali ile gemi ve elli metrenin üzerindeki yat inşa yatırımlarında tekne kabuğu ithali yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı gereğince ödenmesi gereken ***Gümrük Vergisi ile bize göre İlave Gümrük Vergisinden muaftır.*** Teşvik belgesi kapsamında otobüs, çekici (Euro normlarına uygun yeşil motoru haiz olanlar hariç), mobilya, motorbot, kamyon (off-road truck tipi karayoluna çıkması mümkün olmayan kaya tipi damperli kamyonlar hariç), transmikser, beton santrali, forklift ve beton pompası ithal edilmesi halinde yürürlükteki İthalat Rejimi Kararında öngörülen oranlarda gümrük vergisi tahsil edilir. Ayrıca, makine ve teçhizat bedelinin yüzde beşine kadar yedek parça, gümrük vergisi muafiyeti sağlanmaksızın ithal edilerek sabit yatırım tutarına dahil edilebilir.

Örnek 1: Afyonkarahisar’da faaliyet gösteren Cooban firmasının, mermer işleme ve fayans tesisleri için Yatırım teşvik belgesi aldığını, söz konusu teşvik belgesinin Özel şartlar bölümümde “ Vergisi ve KDV’den muaf/istisna olduğu”nun yer aldığını varsayalım.

Cooban firmasının Teşvik belgesi kapsamında yapacağı yatırım malı, makine ve teçhizat ithali, Gümrük vergisi, İlave gümrük vergisi, KKDF ve Katma Değer Vergisi’nden istisnadır/muaftır.

- ***Bakanlık,*** sektörel kısıtlamaları göz önüne alarak;

a) İthalat Rejimi Kararı uyarınca ithali mümkün olan kullanılmış veya yenileştirilmiş makine ve teçhizat (karayolu nakil vasıtaları hariç) ile İthalat Rejimi Kararının 7 nci maddesi uyarınca ithaline izin verilen makine ve teçhizatın teşvik belgesi kapsamına alınmasını,

b) Kullanılmış komple tesisin proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda ithalini, uygun görebilir. *Baskı, basım, matbaa, tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon yatırımlarına yönelik teşvik belgeleri kapsamında kullanılmış veya yenileştirilmiş makine ve teçhizat ithal edilemez.*

- Finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmeksizin yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak ithalat işlemleri yapılır. İthalat işlemleri ile ilgili olarak yatırımcı ile finansal kiralama şirketleri müteselsilen sorumludur.

- Teşvik belgesi almak üzere müracaat edilmiş, ancak teşvik belgesine bağlanmamış yatırımlara ilişkin makine ve teçhizatın ithaline, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın görüşüne istinaden Ticaret Bakanlığınca, teşvik belgesi kapsamında muafiyet tanınabilecek ve istisna edilebilecek vergi ve kesintilerin toplam tutarı kadar teminatın alınması suretiyle müsaade edilebilir.

- Otomobil üretimine yönelik olarak asgari yüzbin adet/yıl kapasiteli yeni bir yatırım yapılması veya mevcut tesislerin kurulu kapasitelerinin en az yüzbin adet/yıl artırılması halinde, teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarının yüzde yirmisinin gerçekleştirilmesini müteakip, yatırım süresi içerisinde olmak kaydıyla gümrük vergisine tabi olmaksızın yatırımcılara motor silindir hacmi 1.600 cm3'e kadar olan otomobil ithaline izin verilebilir. Hibrit ve/veya elektrikli otomobil üretimine yönelik yatırımlarda bu fıkra kapsamında izin verilen toplam ithalat miktarının azami yüzde onuna kadar motor silindir hacmi 2.500 cm3'e kadar olan otomobil ithaline izin verilebilir. Teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilen toplam otomobil sayısı, belgede kayıtlı ilave kapasitenin yüzde onbeşini aşamaz. Ancak, belge kapsamında motor üretiminin de yer alması halinde, motor üretim kapasitesinin yüzde onbeşi kadar daha (Motor üretim kapasitesinin, otomobil üretim kapasitesinden fazla olması durumunda otomobil kapasitesi dikkate alınır.) yukarıda belirtilen silindir hacmine kadar ilave otomobil ithaline izin verilebilir.

- İthalat Genel Müdürlüğü'nün 26.08.2015 tarih ve 103580 sayılı yazısında da belirtildiği üzere; İlave gümrük vergisi, yeni bir vergi ihdası mahiyetinde olmayıp, sadece Gümrük vergisi oranlarının artışına yönelik bir düzenleme olduğu için, Yatırım teşvik belgesi kapsamında

yapılacak ithalata yönelik olarak ilave gümrük vergisi alınmaması/gümrük muafiyeti uygulanması gerekir ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 24.03.2016 Tarih ve 14793290 Sayılı Yazısı).***

- İlave gümrük vergisinin müstakil bir vergi olmayıp, Bakanlar Kurulu Kararları ile mevcut gümrük vergisi oranlarında artış yapılması niteliğinde olmasından dolayı teşvik belgesi kapsamında gümrük muafiyeti sağlanan ürünlerin ithalatında ilave gümrük vergisine yönelik bir tahsilatın yapılamaması gerekir ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün* 05.10.2017 *Tarih ve* 28447926 *Sayılı Yazısı).***

Örnek 2: Türkiye'de faaliyet gösteren Cooban firmasının, Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında Malezya'daki A firmasından 3.000.000-EUR tutarında makine ve teçhizat satın aldığını, taşıyıcı B firmasına 10.000-EUR taşıma (navlun) bedeli ile sigorta acentesi olan C firmasına da 1.000-EUR sigorta bedeli ödediğini, ayrıca söz konusu eşyalar için 20.000-EUR Yurt dışı kara taşıması ve ambalaj gideri ile 10.000-EUR depolama ve elleçleme ücreti ödediğini, söz konusu eşyaların ithalatında % 10 Gümrük Vergisi (GV), % 18 Katma Değer Vergisi (KDV) ile % 15 İlave Gümrük Vergisi (İGV) olduğunu varsayalım. **Bahse konu eşyanın Cif kıymeti = 3.011.000-EUR**, ***Gümrük kıymeti ise = 3.041.000-EUR'dur***. Söz konusu eşyaların ithalatı Yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirildiği için GV, İGV, KKDF ve KDV'den istisnadır.

b) Katma Değer Vergisi İstisnası:

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın 10.maddesi ile Yatırım Teşvikle İlgili 9 Seri Nolu Gümrükler Genel Tebliğinin 6.maddesi kapsamında;
Yatırım teşvik belgesini haiz yatırımcılara teşvik belgesi kapsamında yapılacak makine ve teçhizat ithal ve yerli teslimleri ile belge kapsamındaki yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralamaları KDV'den istisnadır. Ancak, CKD aksam ve parçalar (başka bir yerde montaj edilmek üzere demonte parçalardan oluşan makine ve teçhizat) ile yedek parçalara ait KDV tahsil edilir. Aynı hüküm, teşvik belgesinin veya teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın devir işlemleri ile makine ve teçhizat listelerinde set, ünite, takım vb. olarak belirtilen malların kısmi teslimlerinde de uygulanır.

- Katma değer vergisi istisnası;

a) Yatırım teşvik belgesinin yatırımın yararlanacağı destek unsurları bölümünde katma değer vergisi istisnasının öngörülmesi,

b) Yatırım teşvik belgesine bağlı yurtdışından temin edilecek makine ve teçhizat listesinde yer alan eşyadan, hangilerinin katma değer vergisi istisnasından yararlanacağı hususunun teşvik belgesini düzenleyen kurum tarafından sıra numarası belirtilmek kaydıyla, söz konusu listeye kaydedilerek imza ve mühür altına alınmış olması,

c) Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 2 sayılı KDV Sirkülerinde belirtilen formata uygun ve istisnaya ilişkin olarak vergi dairelerinden alınmış yazının ibraz edilmesi, halinde gümrük idarelerince uygulanır.

- Sabit yatırım tutarı beşyüzmilyon Türk Lirasının üzerindeki stratejik yatırımlar kapsamında yapılacak bina-inşaat harcamaları KDV iadesinden yararlandırılabilir.

Örnek 3: Çankırı'da faaliyet gösteren X firmasının, tuz ve türevleri işleme tesisleri için Yatırım teşvik belgesi aldığını, söz konusu teşvik belgesinin Özel şartlar bölümümde " Vergisi ve KDV'den muaf/istisna olduğu"nun yer aldığını varsayalım.

X firmasının Teşvik belgesi kapsamında yapacağı yatırım malı, makine ve teçhizat ithali, Gümrük vergisi, İlave gümrük vergisi ve Katma Değer Vergisi'nden istisnadır/muaftır.

KDV Genel Uygulama Tebliğine göre: {{3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun (13/d) maddesinde, yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamındaki makine ve teçhizat teslimleri ile yazılım ve gayri maddi hak satış ve kiralamalarının KDV'den istisna olduğu hükme bağlanmış olup, bu istisna uygulamasına ilişkin usul ve esaslar aşağıda belirlenmiştir.

Kapsam: *1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğinde makine ve cihazlar; Üretimde kullanılan her türlü makine ve cihazlar ile bunların eklentileri ve bu amaçla kullanılan taşıma gereçleri şeklinde tanımlanmıştır. Söz konusu istisna uygulaması bakımından da makine ve teçhizat, amortismana tabi iktisadi kıymet niteliği taşıyan ve mal ve hizmet üretiminde kullanılan sabit kıymetleri ifade etmektedir.*

- Bir malın istisnadan yararlanabilmesi için, öncelikle yatırım teşvik belgesi eki listede yer alması ve makine-teçhizat niteliğinde olması, bu makine-teçhizatın kullanıldığı faaliyetlerin tamamen veya kısmen indirim hakkı tanınan işlemlerden oluşması gerekmektedir.

Teşvik belgesinde yer alsa dahi, KDV mükellefiyeti bulunmayanlar ile makine-teçhizatı münhasıran indirim hakkı tanınmayan işlemlerde kullanacak mükelleflere yapılacak teslimlerde istisna uygulanmaz. Aynı şekilde, KDV mükellefiyeti olmayan veya makine-teçhizatı münhasıran indirim hakkı tanınmayan işlemlerde kullanacak olanlar tarafından bu malların ithalinde, teşvik belgesinde aksine bilgiler bulunsa bile KDV uygulanır. Makine ve teçhizatın, indirim hakkı bulunan işlemlerde kullanıldığı, hâlihazırda yapılan faaliyetin niteliği ve alınan makine-teçhizatın kullanılacağı işlemlerin KDV açısından indirim hakkı tanınan işlemler olduğu, mükellef tarafından tevsik edilmesi gerekir.

Örnek 4: Yukarıda (Örnek 3'de) yer alan X firmasının, tuz ve türevleri işleme tesisleri için Yatırım teşvik belgesi aldığını, söz konusu teşvik belgesinin Özel şartlar bölümümde " Vergisi ve KDV'den muaf/istisna olduğu"nun yer aldığını varsayalım.

X firmasının Teşvik belgesi kapsamında yapacağı yatırım malı, makine ve teçhizat ithali, iç piyasadan satın alınması, Yurt içinden veya Yurt dışından kiralanması Gümrük vergisi, İlave gümrük vergisi, KKDF ve Katma Değer Vergisi'nden istisnadır/muaftır.

Sarf malzemeleri ve yedek parçalar ile hizmet üretiminde doğrudan ve zorunlu olarak kullanılanlar dışındaki masa, sandalye, koltuk, dolap, mefruşat gibi demirbaşlar makine ve teçhizat niteliğinde olmadığından istisna kapsamına girmez. Taşıt araçları da makine ve teçhizat kapsamına girmez. *Bu nedenle otomobil, panel, arazi taşıtı, otobüs* (Belediyeler ve İl Özel İdareleri ile bunların bağlı kuruluşları ve hisselerinin tamamına sahip oldukları şirketlerce şehir içi yolcu taşımacılığında kullanılmak üzere iktisap edilecek olanlar hariç), *minibüs, kamyonet, kamyon, treyler ve çekici* (Euro normlarına uygun yeşil motoru haiz olan çekiciler hariç) *gibi taşıt araçları istisnadan faydalanamaz.*

Ancak; *Yüklü ağırlığı 45 tonu geçen offroadtruck tipi kamyonlar ile karayoluna çıkması mümkün olmayan kaya tipi damperli kamyonlar, madencilikte kullanılan damperli kamyonlar, mikserli kamyonlar (beton pompası, silobas vb. monteli olanlar dahil), frigorifik kamyonlar, semi veya frigorifik treylerler, forkliftler, iş makineleri, vinçler, tarım makineleri ve benzerlerinin teslimi ve ithali istisna kapsamındadır.*

- *Hastane yatırımlarına ilişkin teşvik belgelerinde yer alan ambulanslar, hastane yatırımları bakımından makine ve teçhizat niteliğinde olduklarından, bunların tesliminde de istisna uygulanır.*

Ayrıca, *yalnızca havaalanlarında yolcuları terminalden uçağa ve uçaktan terminale taşımak için kullanılan ve trafiğe çıkmayan apron otobüsü teslimleri de yukarıda belirtilen şartları taşımaları ve apron dışında taşımacılık işi yapmamaları kaydıyla, bu istisna kapsamında değerlendirilir.*

- Teşvik belgesi eki listelerde yer alan ve teşvik belgesi sahibi mükellefe bir bütün halinde teslimine teknik olarak imkân olmadığı için yatırım mahallinde kurulumu, montajı gerçekleştirilen makine-teçhizat istisna kapsamındadır. Bu uygulamada, bizzat teslimi yapan mükellef tarafından yatırım mahallindeki kurulum ve montaj işleri, teslimden ayrı olarak fiyatlandırılmadığı sürece hizmet olarak değerlendirilip istisna dışında tutulmaz, istisna kurulum ve montaj dâhil toplam bedele uygulanır. ***Ancak, kişisel görüşümüze göre; Kurulum ve montaj işlemleri ve işçiliği ayrı bir kalem olarak veya ayrı bir faturada gösterilmesi durumunda ise genel KDV oranı üzerinden KDV'ye tabidir.***

Örnek 5: Afyon Karahisar'ın İsçehisar ilçesinde çeşitli doğal taşlardan ve granitten mamul çeşitli fayans ve karo üretimi yapan A firmasının, mevcut üretim kapasitesini artırmak, yeni bir üretim bandı kurmak için Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında İtalya'da mukim B firmasından sanayi tesisi (çeşitli makine, teçhizat, ekipman ve kalıplar) satın aldığını ve ithalata müteakip söz konusu sanayi tesisinin inşa, kurma, montaj giderleri de dahil toplam 1.500.000-EUR bedel ödediğini, inşa, kurulum, montaj giderleri tutarının gerçekte toplam 75.000-EUR olmasına karşın, ilgili satış sözleşmesinde ve/veya satış faturasında ayrı bir kalem, ayrı bir gider olarak gösterilmediğini ve ithalatı yapılan sanayi tesisinin (çeşitli makine, teçhizat ve kalıpların) fiilen ödenen veya ödenecek fiyatından ayırt edilemediğini, bu fiyata dahil olduğunu varsayalım. Söz konusu inşa, kurulum, montaj giderleri olan 75.000-EUR tutar, bahse konu ithal eşyasının fiilen ödenen veya ödenecek fiyatından ayırt edilemediği, esas eşya ile birlikte bir bütün olarak değerlendirdiği (1.500.000-EUR içinde olduğu) için ithalat eşyasının gümrük kıymeti ilgili SDGB'de 1.500.000-EUR beyan edilip, gümrük/ithalat vergileri de 1.500.000-EUR üzerinden tahakkuk edilmesi, yapılan ithalat Yatırım teşvik belgesi kapsamında olduğu için söz konusu eşyalar Gümrük vergisi, İlave gümrük vergisi, KKDF ve KDV'den istisnadır.

Örnek 6: Beşinci örneğimizdeki ithal eşyamıza ilişkin olarak yapılan inşa, kurulum, montaj vb. giderlerinin ilgili satış faturasında ve/veya sözleşmede ayrı bir kalem, ayrı bir gider olarak gösterildiğini ve bu giderlerin toplam 75.000-EUR olduğunu varsayalım. Bu durumda, söz konusu eşyalarımızın gümrük kıymeti 1.425.000-EUR olacağı için eşyaların ithaline ilişkin SDGB'de 1.425.000-EUR tutar üzerinden beyan, tescil ve gümrük/ithalat vergileri 1.425.000-EUR üzerinden tahakkuk ettirilecek (yapılan ithalat Yatırım teşvik belgesi kapsamında olduğu için söz konusu eşyalar Gümrük vergisi, İlave gümrük vergisi ve KDV'den istisna olacaktır.) ***İnşa, kurulum, montaj giderleri olan 75.000-EUR hizmet ithalatı için ise;*** İthalatçı A firması tarafından, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1, 6, 8, 9, 10 ve 24.maddeleri, Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği ve ilgili diğer mevzuat hükümleri gereği, ilgili vergi dairesine sorumlu sıfatıyla 2 Nolu KDV Beyannamesiyle beyanda bulunularak, tekabül eden KDV'nin ödenmesi gerekir. (*KDV Kanunu'nun 29.maddesi, KDV Genel Uygulama Tebliği ve ilgili diğer mevzuat gereği, sorumlu sıfatıyla 2 Nolu KDV beyannamesi ile beyan edilen KDV, vergi sorumluları (ilgili gelir veya kurumlar vergisi mükellefleri) açısından yüklenilen vergi niteliğinde olup, söz konusu KDV'nin aynı dönem içinde mükellef sıfatıyla verilen 1 No.lu KDV beyannamesi ile indirime konu yapılabilir).*

Ayrıca; Söz konusu giderler, genelde, bu hizmetleri yerine getiren işçi, usta, ustabaşı, teknik eleman, tekniker, mühendis vb. kişilere ödenen ücretler (serbest meslek kazancı) şeklinde karşımıza çıktığı için 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (Stopaj) hükümleri, ilgili "ÇVÖA" hükümleri, ilgili kişilerin bir yıl içinde toplam 183 günden fazla Türkiye'de kalıp kalmadıkları, vb. hususları dikkate alınarak stopaj açısından da incelenip değerlendirilmesi, varsa tekabül eden stopajın da ithalatçı P firmasınca, ilgili vergi dairesine Muhtasar Beyanname ile beyan edilerek ödenmesi gerekir.

Öte yandan; T*eşvik belgeli yatırım mallarına teslimden ayrı olarak verilen tadil, bakım, onarım gibi hizmetler ile başka mükelleflerden alınan* (teslimi yapan mükellef tarafından alt yüklenicilerden alınan ve bedeli yatırım teşvik belgesi sahibi mükellefe ayrıca yansıtılanlar dahil) *kurulum, montaj ve benzeri hizmetler istisna kapsamında değerlendirilmez. Yani KDV'ye tabidir.*

Örnek 7: Yukarıda (Örnek 5'te) yer alan A firmasının, Teşvik belgeli yatırım mallarına teslimden ayrı olarak verilen tadil, bakım, onarım gibi hizmetler ile başka mükelleflerden alınan (teslimi yapan mükellef tarafından alt yüklenicilerden alınan ve bedeli yatırım teşvik belgesi sahibi

mükellefe ayrıca yansıtılanlar dahil) kurulum, montaj ve benzeri hizmetler *istisna kapsamında değerlendirilmez*. Yani, KDV'ye tabidir.

Yatırım teşvik belgesi kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın izin ve onayı ile yatırım teşvik belgesi sahibi bir başka mükellefe, bu mükellefin sahip olduğu yatırım teşvik belgesi eki listede aynı makine ve teçhizatın yer alması şartıyla istisna kapsamında devri mümkündür. *Yatırım teşvik mevzuatı çerçevesinde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın onay ve iznine tabi olmayan devir ve satışlarda, onay ve izin aranmaz.*

- *Yatırım teşvik belgesinin süresinin bitmesi nedeniyle Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na süre uzatma talebinde bulunulması ve talebin olumlu karşılanmış olması halinde, süre bitim tarihi ile ilave yatırım süresinin verildiği tarih arasında (ara dönemi kapsayacak şekilde süre verilmiş olması kaydıyla) süre uzatımı yapılan yatırım teşvik belgesine dayanılarak alınan makine ve teçhizatlar da istisna kapsamındadır.*

- Yatırım teşvik belgesinin düzenlenmesinden önce, satın alınan makine ve teçhizatlar bakımından istisna uygulamasından yararlanılması mümkün değildir. Yatırım teşvik belgesinin düzenlenmesinden önce istisna kapsamında teslim edilen makine ve teçhizata ilişkin KDV satıcıdan aranır.

- Teşvik belgesi eki listede yer alan set, ünite, sistem, takım ve benzerini oluşturan makine ve teçhizat teslimlerinde de bu istisna kapsamında işlem tesis edilir. Set, ünite, sistem, takım ve benzerini oluşturan muhtelif makine ve teçhizatın kısmi teslimleri de istisna kapsamındadır.

3065 sayılı Kanunun 6745 sayılı Kanunla değişik geçici 30 uncu maddesinde; "
31/12/2023 tarihine kadar uygulanmak üzere, yatırım teşvik belgeleri kapsamında asgari 500 milyon Türk Lirası tutarında sabit yatırım öngörülen yatırımlara ilişkin inşaat işleri nedeniyle yüklenilen ve takvim yılı sonuna kadar indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisi, izleyen yıl talep edilmesi halinde belge sahibi mükellefe iade olunur. Teşvik belgesine konu yatırımın tamamlanmaması halinde, iade edilen vergiler, vergi ziyaı cezası uygulanarak iade tarihinden itibaren gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir. Bu vergiler ve cezalarında zamanaşımı, verginin tarhını veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden

takvim yılıbaşında başlar.

- **İstisna,** ***münhasıran söz konusu yatırımlar kapsamındaki inşaat taahhüt işi, nakliye, hafriyat ve benzeri inşa işlerine ilişkindir. Yatırımı yapanların söz konusu inşaat işlerinde kullanılan mal alımları da bu kapsamda değerlendirilir. Dolayısıyla söz konusu istisna inşaat işlerine ilişkin olmak koşuluyla hem hizmet hem de mal alımlarını kapsamaktadır.***

- Bu istisna, verginin önce uygulanıp sonra iade edilmesi şeklinde düzenlenmiş olup, istisna kapsamında değerlendirilen mal ve hizmet alımlarında genel hükümler çerçevesinde KDV uygulanır. *Dolayısıyla yatırımı yapana teslim veya hizmet yapanların KDV istisnası uygulamaları mümkün değildir.*Yatırımı yapan belge sahibi mükellefler tarafından inşaat işlerine ilişkin bu şekilde yüklenilen vergiler, ilgili dönemde indirim konusu yapılır. ***Söz konusu mükelleflerin bu şekilde yüklenip indirim hesaplarına dahil ettikleri vergilerin öncelikle indirim yoluyla telafi edilmesi gerekmektedir.*** **İlgili takvim yılı sonuna kadar indirim yoluyla telafi edilemeyen KDV ise izleyen yıl talep edilmesi kaydıyla iade konusu yapılır.**

- 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun geçici 37.maddesinde: "İmalat sanayiine yönelik yatırım teşvik belgesi kapsamında;

a) Asgari 50 milyon Türk Lirası tutarında sabit yatırım öngörülen yatırımlara ilişkin inşaat işleri nedeniyle 2017 ve 2018 yıllarında yüklenilen ve 2017 ve 2018 yıllarının altı aylık dönemleri itibarıyla indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisi altı aylık dönemleri izleyen bir yıl içerisinde,

b) 50 milyon Türk Lirası tutarına kadar sabit yatırım öngörülen yatırımlara ilişkin inşaat işleri nedeniyle2017 ve 2018 yıllarında yüklenilen ve 2017 ve 2018 yılları sonuna kadar indirim yoluyla telafi edilemeyen katma değer vergisi izleyen yıl içerisinde,*talep edilmesi halinde belge sahibi mükellefe iade olunur.* ***Teşvik belgesine konu yatırımın tamamlanmaması halinde, iade edilen vergiler, vergi ziyaı cezası uygulanarak iade tarihinden itibaren gecikme faizi ile birlikte tahsil edilir.*** *Bu vergiler ve cezalarında za*manaşımı, *verginin tarhını veya cezanın kesilmesini gerektiren durumun meydana geldiği tarihi takip eden takvim yılı başında başlar* ***}}. KDV Genel Uygulama Tebliği.***

- Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığından alınan 11/11/2010 tarih ve 102142 sayılı yazıda da belirtildiği üzere: 3065 sayılı KDV Kanununun 13/d. maddesi uyarınca, yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamında yapılan makine ve teçhizat teslimlerinin KDV'den müstesna olduğu, *anılan maddede yer alan parantez içi hükmüyle de, söz konusu yatırımın, Yatırımın teşvik belgesinde öngörüldüğü şekilde gerçekleşmemesi halinde, zamanında alınmayan verginin alıcıdan vergi ziyaı cezası uygulanarak gecikme faizi ile birlikte tahsil edileceğinin belirtildiği anlaşılmaktadır.* KDV Kanununun 13/d maddesinin parantez içi hükmünün, yurt içi teslimler bakımından geçerli olduğu (Yurt içi teslimlere uygulanmasının gerektiği), Teşvik belgesi sahibi mükelleflerin gerçekleştirdiği ithalatlara ait tahsil edilmeyen KDV'nin geri alınmasına yönelik işlemler ise, *Gümrük mevzuatı çerçevesinde (Yatırım teşvik belgesi kapsamında ithal edilen ancak teşvik belgesinin iptal edilmesi nedeniyle, istisna uygulanmış katma değer vergisinin KDV Kanununun 48.maddesi uyarınca, Gümrük Kanunundaki esaslara göre) tahsil edilmesi gerekmektedir* ***(Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 06.12.2010 tarih ve 14543 Sayılı Yazısı).***

Örnek 8: İzmir/Aliağa'da demir-çelik sektöründe faaliyet D firmasının, Yatırım teşvik belgesi kapsamında Uzakdoğu'dan haddehane ve eritme fırını ithalatı yaptığını, eşyaların bedelinin 10.000.000-USD olduğunu, normal ithalatta eşyalar için % 5 Gümrük Vergisi (GV), % 18 KDV, % 10 İlave Gümrük Vergisi (İGV) ile % 20 ÖTV bulunduğunu varsayalım.

Yatırım teşvik belgesi ithalat olduğu için GV, İGV, KKDF ve KDV alınmaz (istisna). Ama, 2.000.000-USD (karşılığı TL) ÖTV tahsil edilir.

c) Damga Vergisi ve Harç İstisnası:

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yer alan yatırım mallarına ilişkin olarak yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcılarla bu malların üreticileri ve tedarikçileri arasında düzenlenen kâğıtlar, münhasıran yatırım döneminde belge kapsamındaki yatırıma yönelik gayri maddi hakların kiralanması ve satın alınmasına ilişkin düzenlenen kâğıtlar, belge kapsamında sabit kıymet yatırımlarının imal ve inşasına yönelik düzenlenen sözleşmeler, taahhütnameler, teminatlar ve bu mahiyetteki kâğıtlar ile söz konusu yatırımlara yönelik danışmanlık ve teknik müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlenen kâğıtlar ***488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'na göre Damga Vergisinden istisnadır.***

- Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlarla belirlenen yüksek ve orta-yüksek teknolojili sanayi sınıfında yer alan ürünlerin imalatına ilişkin olarak imalatçılar ile tedarikçileri arasında mal ve hizmet alımı nedeniyle düzenlenen kâğıtlar ***488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'na göre Damga Vergisinden istisnadır.***

- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yer alan yatırım mallarına ilişkin olarak Yatırım Teşvik Belgesi sahibi yatırımcılarla bu malların üreticileri ve tedarikçileri arasında düzenlenen kâğıtlar, münhasıran yatırım döneminde belge kapsamındaki yatırıma yönelik gayri maddi hakların kiralanması ve satın alınmasına ilişkin düzenlenen kâğıtlar, belge kapsamında sabit kıymet yatırımlarının imal ve inşasına yönelik düzenlenen sözleşmeler, taahhütnameler, teminatlar ve bu mahiyetteki kâğıtlar ile söz konusu yatırımlara yönelik danışmanlık ve teknik müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemler ***492 sayılı Harçlar Kanunu'na göre bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.***

- İleri teknolojiye sahip ve teknoloji transferi sağlayacak yurt dışında yerleşik şirketlerin satın alınması ile bu alımlara yönelik mali ve hukuki danışmanlık hizmeti alımına ilişkin düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemler ***492 sayılı Harçlar Kanunu'na göre bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.***

- Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlarla belirlenen yüksek ve orta-yüksek teknolojili sanayi sınıfında yer alan ürünlerin imalatına ilişkin olarak imalatçılar ile tedarikçileri arasında mal ve hizmet alımı nedeniyle düzenlenen kâğıtlarla ilgili işlemler ***492 sayılı Harçlar Kanunu'na göre bu Kanunda yazılı harçlardan müstesnadır.***

d) Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu İstisnası:

- 88/12944 sayılı Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Hakkında Kanan'ın 4.maddesinin 14.fıkrasına göre; Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan ithalat (Vadeli Akraditif, Kabul Kredili Akraditif ve Mal Mukabili Ödeme şekillerine göre yapılan ithalat) ve bu belge kapsamında kullanılan 2 yıldan uzun vadeli kredilerden KKDF kesintisi yapılmaz.

e) Yatırım Teşvik Belgesiyle İlgili Diğer Konular:

- 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun "İstisnalar" başlıklı 5, 6 ve 7.maddelerinde istisna kapsamı açıkça belirtilmiş ve *Yatırım teşvik belgeli yatırımlar bu kapsama dahil edilmemiştir.*

Özel Tüketim Vergisi Kanununun 10.maddesinin 1 nci fıkrasında; “Özel Tüketim Vergisine ilişkin istisna ve muafiyetler ancak bu Kanuna hüküm eklenmek veya bu Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle düzenlenir. Diğer kanunlarda yer alan istisna veya muafiyet hükümleri bu vergi bakımından geçersizdir. Uluslararası anlaşma hükümleri saklıdır.” Hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, Maliye Bakanlığından alınan 22.01.2003 tarihli 3278 sayılı yazıda, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununda teşvik belgeli yatırım mallarına Özel Tüketim Vergisi uygulamasına ilişkin bir hüküm bulunmadığı, Hazine Müsteşarlığından alınan 13.12.2002 günlü 79715 sayılı yazıda ise; Özel Tüketim Vergisi’nin Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar doğrultusunda sağlanan “Destek Unsurları” arasında bulunmadığı yönünde görüş bildirilmiştir.

Yukarıda izah edilen gerekçeler doğrultusunda, yatırım teşvik belgesi kapsamında yapılan ithalatlarda Özel Tüketim Vergisi istisnası uygulanması mümkün bulunmamaktadır (***Kontrol Genel Müdürlüğü’nün 2003/11 Sayılı Genelgesi).***

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nın 06.09.2018 tarihli ve E.9 sayılı yazında da belirtildiği üzere; 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karar'da ithalat işlemlerine yönelik olarak sadece gümrük vergisi ve KDV muafiyetinin düzenlendiği, Ek mali yükümlülüklere ilişkin bir muafiyet düzenlemesinin bulunmadığı, bu nedenle, Ek mali yükümlülüğün/yükümlülüklerin gümrük vergisi olarak değerlendirilemeyeceği hususu dikkate alındığında, Yatırım teşvik belgesi kapsamı ithal işlemlerinde ek mali yükümlülükten muafiyet uygulanması mümkün bulunmamaktadır ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü’nün 13.11.2019 Tarih ve 48900138 Sayılı Tasarruflu Yazısı).***

Örnek 9: Kayseri’de mobilya ve ev tekstil ürünleri üretimi yapan Alfa firmasının, Yatırım teşvik belgesi kapsamında Japonya’da mukim Beta firmasından makine, ekipman, vb. çeşitli yatırım malları ve üretim robotları ithal etmek için 01.01.2020 tarihinde sözleşme imzaladığını, söz konusu eşyaların fob bedelinin (sözleşme tutarının) 10.000.000-EUR olduğunu, taşıyıcı C firmasına 70.000-EUR taşıma (navlun) bedeli ile sigorta acentesi olan D firmasına da 5.000-EUR sigorta bedeli ödediğini, ayrıca söz konusu eşyalar için 10.000-EUR Yurt dışı kara taşıması bedeli ile 15.000-EUR elleçleme ücreti ödediğini, söz konusu eşyaların ithali için % 10 Gümrük Vergisi (GV), % 18 Katma Değer Vergisi (KDV), 1-Kg/1-EUR Ek Mali Yükümlülük (EMY), Cif/% 10-EUR Damping Vergisi ile 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu’na göre sözleşme tutarı üzerinden binde 9,48 oranında Damga Vergisi ödenmesine tabi olduğunu varsayalım.

Söz konusu **eşyaların Cif kıymeti** 10.075.000-EUR, **Gümrük Kıymeti** 10.100.000-EUR, **Ağırlığı** 10.000-Kg olup, Teşvik belgeli ithalat olduğu için GV, KDV, KKDF ile Damga Vergisi ödenmeyecektir/istisnadır. Ancak, 10.000-EUR Ek Mali Yükümlülük (EMY) ile 1.007.500-EUR Damping Vergisi olmak üzere **Gümrük Vergileri Toplamı 1.017.500-EUR karşılığı *TL tahsil edilecektir.***

Not: Mali mevzuata göre vergi hesaplamalarında TC.Merkez Bankası Döviz Alış Kuru, Gümrük mevzuata göre ise (istisnalar hariç) vergi hesaplamaları, vb. işlemlerde TC.Merkez Bankası Döviz Satış Kuru esas/dikkate alınır.

- *Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ve İthalat Genel Müdürlüğü ile yapılan yazışmalar sonucunda; 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Karar'da ithalat işlemlerine yönelik olarak sadece gümrük vergisi ile KDV muafiyeti düzenlendiği, **ek mali yükümlülüklere** ilişkin bir muafiyetin yer almadığı ve eşyanın yatırım teşvik belgesi kapsamında ithal edilmesinin ek mali yükümlülük tahsilatını etkilemeyeceği sonucuna varılmıştır. Bu nedenle, örneğin:* 2017/10926, 2018/11799 ve 2018/11973 sayılı Kararlar kapsamı ek mali yükümlülüklere ilişkin olarak ilgili Gümrük mevzuatı hükümleri çerçevesinde (her bir işlemle ilgili fiiller ayrı ayrı değerlendirilmek suretiyle ceza gerektiren durumlar göz önünde tutularak) işlem tesis edilmesi gerekir ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 17.02.2020 Tarih ve* 52329579 *Sayılı Tasarruflu Yazısı).***

Örnek 10: Otomotiv sektöründe faaliyet gösteren E firmasının, Yatırım teşvik belgesi kapsamında Japonya'dan Fob 150.000.000-USD tutarında üretim bandı ve boya fırınlama ünitesi ithal ettiğini, eşyalar için 110.000-USD navlun ve 5.000-USD sigorta ödediğini, ithalat konusu eşyaların % 5 Gümrük Vergisi (GV), % 15 İlave Gümrük Vergisi (İGV), % 20 Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ile Cif kıymet üzerinden % 25 oranında Ek Mali Yükümlülüğe (EMY) tabi olduğu varsayalım.

Söz konusu ithalat Yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirildiği içim GV, İGV, KKDF ve KDV alınmaz/ istisnadır. Ancak Yatırım teşvik belgesi kapsamında olmayan (Cif Kıymet: 150.115.000-USD X % 25 EMY = 37.528.750-USD) 37.528.750-USD EMY ile 37.528.750-USD (karşılığı TL) ÖTV ödenmesi gerekir.

2- Yatırım Teşvik Belgesi müracaatlarında ithal makine ve teçhizat listelerine ilişkin başvuruların yükümlü tarafından "e-başvuru" sistemi aracılığıyla Sanayi ve Teknoloji

Bakanlığı’na Yapılması:

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından 15.06.2012 tarihli, 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile 2012/1 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ çerçevesinde **02.05.2016 tarihinden itibaren** yapılacak olan yeni Yatırım Teşvik Belgesi müracaatlarında ithal makine ve teçhizat listelerine ilişkin başvuruların yükümlü tarafından “e-başvuru” sistemi aracılığıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’na iletilmesi ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılacak değerlendirme neticesinde onaylanacak listelerin Tek Pencere Sistemi kapsamına alınması uygun bulunmuştur.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından düzenlenecek “Yatırım Teşvik Belgesi" eki ithal makine ve teçhizat listelerine ilişkin başvurular, iznin verilmesi ve kullanılmasına ilişkin işlemler aşağıda belirtildiği şekilde gerçekleştirilecektir.

1) Yatırım Teşvik Belgesi veya Teminatlı İthalat İzni başvurusu yükümlüsünce Tek Pencere Portal Sistemi üzerinden gerçekleştirilir. Yatırım Teşvik Belgesi veya Teminatlı İthalat İzni başvurusu Gümrük ve Ticaret Bakanlığı internet sitesinde yer alan rehberde belirtilen hususlar dikkate alınarak başvuru sahibi tarafından doldurulur ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına elektronik ortamda gönderilir.

2) Tek Pencere Portal Sistemi üzerinden iletilen başvuruların Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca değerlendirilmesi neticesinde herhangi bir eksiklik ve/veya hata tespit edilmesi durumunda eksikliklerin tamamlanmasını ve/veya hatanın düzeltilmesini teminen başvuru, gerekçe belirtilmek suretiyle elektronik ortamda reddedilir. Reddedilen başvurular yükümlü tarafından eksikliklerin tamamlanması ve/veya hataların düzeltilmesi sonrasında Tek Pencere Portal Sistemi üzerinden tekrar gönderilir.

3) Yapılan inceleme neticesinde herhangi bir eksiklik veya hata bulunmadığı tespit edilen başvurular ile tespit edilen eksiklik ve/veya hataların yükümlüsünce giderildiği anlaşılan başvurular Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca, 15.06.2012 tarihli, 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile 2012/1 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ kapsamında incelenmek üzere kabul edilir.

4) Kabul edilen başvurunun uygun bulunması halinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Yatırım Teşvik Belgesi veya Teminatlı İthalat İzni başvurusu Tek Pencere Portal Sistemi üzerinden

onaylanır ve sistem tarafından 0884 (TPS-Yatırım Teşvik Belgesi) veya 0885(TPS-Teminatlı İthalat İzni) kodlu e-belge ile bu belgeye ait 23 haneli numara üretilir.

5) Tek Pencere Sistemi tarafından verilen 23 haneli belge numarası/belge satır numarası (Örnek: Referans No: 16545419880849000000392/1) ilgili gümrük beyannamesinin 44 no.lu kutusunda "Belge Referans No" ve "Belge Tarihi" alanlarında beyan edilir (***Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 2016/34 Sayılı Genelgesi).***

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından düzenlenecek "Yatırım Teşvik Belgesi" eki ithal makine ve teçhizat listelerine ilişkin başvurular, iznin verilmesi ve kullanılmasına ilişkin işlemler aşağıda belirtildiği şekilde gerçekleştirilecektir:

1) Yatırım Teşvik Belgesi veya Teminatlı İthalat İzni başvurusu yükümlüsünce Tek Pencere Portal Sistemi (https://uygulama.gtb.gov.tr/TekPencere) üzerinden gerçekleştirilir. Yatırım Teşvik Belgesi veya Teminatlı İthalat İzni başvurusu Ticaret Bakanlığı internet sitesinde yer alan rehberde belirtilen hususlar dikkate alınarak başvuru sahibi tarafından doldurulur ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına elektronik ortamda gönderilir.

2) Tek Pencere Portal Sistemi üzerinden iletilen başvuruların Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca değerlendirilmesi neticesinde herhangi bir eksiklik ve/veya hata tespit edilmesi durumunda eksikliklerin tamamlanmasını ve/veya hatanın düzeltilmesini teminen başvuru, gerekçe belirtilmek suretiyle elektronik ortamda reddedilir. Reddedilen başvurular yükümlü tarafından eksikliklerin tamamlanması ve/veya hataların düzeltilmesi sonrasında Tek Pencere Portal Sistemi üzerinden tekrar gönderilir.

3) Yapılan inceleme neticesinde herhangi bir eksiklik veya hata bulunmadığı tespit edilen başvurular ile tespit edilen eksiklik ve/veya hataların yükümlüsünce giderildiği anlaşılan başvurular Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca, 15.06.2012 tarihli, 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile 2012/1 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ kapsamında incelenmek üzere kabul edilir.

4) Kabul edilen başvurunun uygun bulunması halinde, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Yatırım Teşvik Belgesi veya Teminatlı İthalat İzni başvurusu Tek Pencere Portal Sistemi üzerinden onaylanır ve sistem tarafından 0981 (TPS-Yatırım Teşvik Belgesi(Tutar)) veya 0982(TPS-Teminatlı İthalat İzni(Tutar)) kodlu e-belge ile bu belgeye ait 23 haneli numara üretilir.

5) Tek Pencere Sistemi tarafından verilen 23 haneli belge numarası/belge satır numarası (Örnek: Referans No: 16545419880849000000392/1) ilgili gümrük beyannamesinin 44 no.lu kutusunda “Belge Referans No” ve “Belge Tarihi” alanlarında beyan edilir.

6) Söz konusu belgeye ilişkin bilgiler elektronik ortamda yer alacağından, beyanname ekinde ayrıca kâğıt ortamında ıslak imzalı ithal izin belgesi aranmaz. Gümrük işlemleri sırasında ihtiyaç duyulması durumunda belge içeriğinin Tek Pencere Sistemi üzerinden sorgulanması mümkün bulunmaktadır *(**Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü’nün 2016/47 Sayılı Genelgesi).***

3- Yatırım Konuları:

a) Başlıca Yatırım Cinsleri: Komple yeni yatırım, tevsi yatırımı, modernizasyon yatırımı, ürün çeşitlendirme yatırımı ve entegrasyon yatırımı olarak sayılmıştır***(2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 9.maddesi).***

b) Öncelikli Yatırım Konuları: Aşağıda belirtilen yatırım konuları 5’inci bölgede uygulanan bölgesel desteklerden faydalanabilir. Ancak bu yatırımlar, 6’ıncı bölgede yer almaları halinde bulunduğu bölge (6.bölge) desteklerine tabidir.

a) Denizyolu veya havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar. **b)** Özel sektör tarafından yapılacak şehirlerarası yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları ile şehir içi yük taşımacılığına yönelik demiryolu yatırımları. **c)** Test merkezleri, rüzgar tüneli ve bu mahiyetteki yatırımlar (otomotiv, uzay veya savunma sanayine yönelik olanlar). **d)** Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgelerinde veya termal turizm konusunda bölgesel desteklerden yararlanabilecek nitelikteki turizm konaklama yatırımları. **e)** Asgari ellibin metrekare kapalı alana sahip uluslararası fuar yatırımları (konaklama ve alışveriş merkezi üniteleri hariç). **f)** Savunma Sanayii Başkanlığından alınacak proje onayına istinaden gerçekleştirilecek savunma alanındaki yatırımlar. **g)** Maden istihraç (çıkarma) yatırımları ve/veya maden işleme yatırımları (4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununda tanımlanan I.grup madenler ve mıcır yatırımları ile İstanbul ilinde gerçekleştirilecek istihraç ve/veya işleme yatırımları hariç). **ğ)** Özel sektör tarafından gerçekleştirilecek olan, kreş ve gündüz bakımevleri, okul öncesi eğitim, ilkokul, ortaokul ve lise eğitim yatırımları ile asgari 20 milyon TL tutarındaki hava araçlarının kullanım, tamir ve bakımına yönelik eğitim yatırımları. **h)** Bakanlık, TÜBİTAK ve

KOSGEB tarafından desteklenen AR-GE projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin veya parçaların üretimine yönelik yatırımlar. **ı)** Motorlu kara taşıtları ana sanayinde gerçekleştirilecek asgari 300 milyon TL tutarındaki yatırımlar ve asgari 75 milyon TL tutarındaki motor yatırımları ile asgari 20 milyon TL tutarındaki motor aksamları, aktarma organları/aksamları ve otomotiv elektroniğine yönelik yatırımlar. **i)** Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen geçerli bir maden işletme ruhsatı ve izni kapsamında 3213 sayılı Maden Kanununun 2.maddesinin 4-b grubunda yer alan madenlerin girdi olarak kullanıldığı elektrik üretimi yatırımları. **j)** EK-4'te yer alan "Teşvik Edilmeyecek Yatırımlar" hariç olmak üzere, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının vereceği proje onayına istinaden, yıllık asgari 500 ton eşdeğer petrol (TEP) enerji tüketimi olan mevcut imalat sanayi tesislerinde gerçekleştirilecek, mevcut durumuna göre en az yüzde yirmi oranında enerji tasarrufu sağlayacak şekilde tasarlanan ve sağlanacak enerji tasarrufu ile yatırımın geri dönüş süresi 5 yıl ve daha az olan enerji verimliliği projesine yönelik yatırımlar. **k)** Atık ısı kaynaklı olarak, bir tesisteki atık ısıdan geri kazanım yolu ile elektrik üretimine yönelik yatırımlar (doğal gaza dayalı elektrik üretim tesisleri hariç). **l)** Asgari 50 Milyon TL tutarındaki, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) yatırımları ve yer altı doğal gaz depolama yatırımları. **m)** Karbon elyaf üretimine veya karbon elyaf üretimi ile birlikte olmak kaydıyla karbon elyaftan mamul kompozit malzeme üretimine yönelik yatırımlar. **n)** Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) teknoloji yoğunluk tanımına göre yüksek teknolojili sanayi sınıfında yer alan ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar (US-97 Kodu: 2423, 30, 32, 33 ve 353). **o)** Maden Kanununa istinaden düzenlenmiş geçerli Arama Ruhsatı veya Sertifikasına sahip yatırımcıların ruhsatlı sahalarında yapacağı maden arama yatırımları. **ö)** Yenilenebilir enerji üretimine yönelik türbin ve jeneratör imalatı ile rüzgar enerjisi üretiminde kullanılan kanat imalatı yatırımları. **p)** Direk soğutmalı slab döküm ve sıcak haddeleme yöntemi ile alüminyum yassı mamul üretimine yönelik entegre yatırımlar. **r)** Lisanslı depoculuk yatırımları. **s)** Nükleer enerji santrali yatırımları. **ş)** Araştırma ve referans laboratuvarı, tüketici güvenliği ve enfeksiyon hastalıkları referans laboratuvarı, ilaç ve tıbbi cihaz analiz ve kontrol laboratuvarı ile deney hayvanları üretim test ve araştırma merkezi birimlerinin yer aldığı laboratuvar kompleksi yatırımları. **t)** Asgari 5 milyon TL tutarındaki 25 dekar ve üzeri yurtiçinde üretilen sera teknolojilerini de ihtiva eden otomasyona dayalı (bilgisayar kontrollü iklimlendirme, sulama, gübreleme ve ilaçlama sistemi ihtiva eden) sera yatırımları. **u)** Asgari 5.000 büyükbaş kapasiteli süt yönlü entegre hayvancılık yatırımları ile kompleyeni veya tevsi niteliğindeki asgari 10.000 büyükbaş kapasiteli et yönlü entegre hayvancılık yatırımları. **ü)** Asgari 5 milyon TL tutarındaki atık geri kazanım yatırımları ve/veya asgari 5 milyon TL tutarındaki

bertaraf tesisi yatırımları. **v)** Asgari 5 milyon TL tutarındaki 100 kişi ve üzeri kapasiteli yaşlı ve/veya engelli bakım merkezleri ve esenlik tesisi (wellness) yatırımları. **y)** EK-6'da yer alan yatırım konularında gerçekleştirilecek asgari 500 milyon TLtutarındaki yatırımlar ***(Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 sayılı Karar'ın 17.maddesi).***

c) Alt Bölge Desteğinden Yararlanacak Yatırımlar:

(1) Bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında teşvik belgesi düzenlenen yatırımlar, aşağıda belirtilen koşullardan en az birini sağlamaları halinde vergi indirimi ve sigorta primi işveren hissesi desteği açısından bulundukları bölgenin bir alt bölgesinde sağlanan oran ve sürelerde bu desteklerden yararlanabilir.

a) Yatırımın organize sanayi bölgesinde gerçekleştirilmesi veya endüstri bölgesinde (imalat sanayine yönelik yatırımlar) gerçekleştirilmesi.

b) Yatırımın, aynı sektörde faaliyet gösteren en az beş gerçek veya tüzel kişinin ortağı olduğu yatırımcı tarafından gerçekleştirilmesi ve ortak faaliyet gösterilen alanda entegrasyonu sağlayacak bir yatırım olması.

(2) Bu madde kapsamında 6 ncı bölgede gerçekleştirilecek bölgesel teşvik uygulamaları kapsamındaki yatırımlar için sigorta primi işveren hissesi desteği, bölgede geçerli olan süreye iki yıl ilave edilmek, vergi indirimi desteği ise bölgede geçerli olan yatırıma katkı oranına beş puan ilave edilmek suretiyle uygulanır.

(3) OECD teknoloji yoğunluk tanımına göre orta-yüksek teknolojili sanayi sınıfında yer alan ürünlerden EK-6'da belirtilenlerin üretimine yönelik yatırımlar, İstanbul ili hariç olmak üzere 1 inci, 2 nci ve 3 üncü bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde 4 üncü bölgede uygulanan, 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı bölgelerde gerçekleştirilmeleri halinde ise bulunduğu bölgede uygulanan bölgesel desteklerden yararlanır. Bu fıkra kapsamında düzenlenecek teşvik belgeleri için asgari sabit yatırım tutarı 1 inci ve 2 nci bölgelerde 1 milyon TL, diğer bölgelerde 500 bin TL'dir.

(4) Cazibe Merkezleri Programı kapsamında yer alan 4 üncü ve 5 inci bölge illerindeki organize sanayi bölgeleri ile Kilis ilinde yer alan organize sanayi bölgelerinde gerçekleştirilecek yatırımlar, 6 ncı bölge şartlarında 6 ncı bölgede uygulanan desteklerden aynı oran, miktar ve sürelerde yararlanır. İkinci fıkra hükümleri, bu fıkra kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarda

uygulanmaz. ***(Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 sayılı Karar'ın 18.maddesi).***

d) AR-GE ve Çevre Yatırımları;KDV istisnası, gümrük vergisi muafiyeti ve faiz veya kâr payı desteğinden yararlandırılır. Söz konusu yatırımlar, 6.bölgede gerçekleştirilmesi halinde gelir vergisi stopajı ve sigorta primi desteğinden de yararlanabilir (***2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın 19.maddesi).***

4- Teşvik Belgesi Kapsamında Değerlendirilmeyen Harcamalar:

1) Müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmez.

2) Teşvik belgesi kapsamında;

a) Kararın 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilenler hariç olmak üzere ham madde, ara malı ve işletme malzemesi,

b) Kullanılmış yerli makine ve teçhizat,

c) Karayolu nakil vasıtaları ve her türlü binek araçları (sağlık ve belediye hizmetlerinde kullanılan araçlar, trafiğe çıkamayacak nitelikte olup apron veya limanda kullanılan araçlar ve madencilik ve hazır beton yatırımlarında kullanılan araçlar ile Kararın 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen araçlar hariç),

ç) Havayolu ile yük ve/veya yolcu taşımacılığına yönelik yatırımlar dışındaki diğer yatırımlar için uçak ve helikopter,

d) Porselenden, seramikten ve camdan mamul sofra ve mutfak eşyası,

e) Yurtdışından temin edilecek güneş panelleri, değerlendirmeye alınmaz.

3) Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilenler dışında, teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyecek harcamalar sektörel özellikler dikkate alınarak proje bazında belirlenir.

4) Teşvik belgelerine ait ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerinde inşaat malzemelerine yer verilmez **(*2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 8.maddesi).***

Örnek 11: Yukarıda (Örnek 10'da) yer alan E firmasının, Yatırım teşvik belgesi müracaat tarihinden önce yurt dışından 10.000.000-USD sermaye malı ve çeşitli kalıplar satın aldığını, müracaat tarihinden sonra da Kararın 9.maddesinin birinci fıkrasında belirtilenler hariç olmak üzere ham madde, ara malı ve işletme malzemesi, ile Kullanılmış yerli makine ve teçhizat satın aldığını varsayalım.

Söz konusu eşyalar Yatırım Teşvik Mevzuatından/Yatırım Teşvik Belgesinden yararlandırılmaz. Tahakkuk eden vergiler (GV, İGV, EMY, ÖTV, KKDF, KDV vb.) tahsil edilir.

5- Teşvik Belgesi ve Teşvik Belgesi Müracaatı:

Teşvik Belgesi; Yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın bu değerler ve tespit edilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkanı sağlayan bir belge olup, Kararın amaçlarına uygun olarak gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenir. Teşvik belgesinin düzenlenmiş olması teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla ilgili olarak diğer mevzuat gereği kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gerekli izin ve ruhsat gibi belgelerin verilmesi gerekliliğine mesnet teşkil etmeyeceği gibi söz konusu belgelerin temin edilmesi gerekliliğini de ortadan kaldırmaz.

- Teşvik belgesi müracaatları, tebliğle belirlenen bilgi ve belgelerle Bakanlığa yapılır. Ancak, genel ve bölgesel teşvik uygulamaları kapsamında yer alan ve sabit yatırım tutarı onmilyon Türk Lirasını aşmayan, tebliğle belirlenecek yatırımlar için yatırımcının tercihine bağlı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki yerel birimlere de müracaat edilebilir. Yatırımların bu Karar kapsamındaki destek unsurlarından yararlanabilmesi için, makroekonomik programlar ve arz-talep dengesi dikkate alınarak yapılacak sektörel, malî ve teknik değerlendirmeler çerçevesinde projenin uygun görülmesi ve teşvik belgesi düzenlenmesi gerekir. Teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin müracaat tarihinden önce gerçekleştirilmiş bulunan yatırım harcamaları teşvik belgesi kapsamına alınmaz. Finansal kiralama yöntemiyle gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmez. Teşvik belgesi ile ilgili her türlü iş ve işlem için kullanıcılar tarafından E-TUYS aracılığıyla Bakanlığa müracaat edilir.

Teşvik belgesi düzenlenebilmesi için kullanıcılar tarafından E-TUYS uygulamasında yer alan tanımlı alanların doldurulması ve özellikle Tebliğin 6.maddesinde belirtilen belgelerin E-TUYS üzerinden elektronik ortamda yüklenmesi gerekir ***(Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında***

2012/3305 sayılı Karar'ın 6 ve 7.maddeleri, 2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 3, 4, 5 ve 6.maddeleri).

Yatırım teşvik belgesi kapsamında yatırım malı, makine ve teçhizatın, kalıp ve fikstürün Gümrük vergisinden muafiyet ve KDV'den istisna edilerek ithal edilebilmesi için; 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın 6.maddesinden hareketle, 2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 4.maddesinde sayılan kişi ve kurumlar **{{**Gerçek kişiler, adi ortaklıklar, sermaye şirketleri, kooperatifler, birlikler, iş ortaklıkları, kamu kurum ve kuruluşları (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları yüzde elliyi geçen kurum ve kuruluşlar**}}** ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler ve vakıflar ile yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri tarafından, aynı Kararın 7.maddesinden hareketle adı geçen Tebliğin 3.maddesinde belirtilen teşvik belgesi alınması gerekir. Tebliğin 5.maddesi gereği, teşvik belgesi ile ilgili her türlü iş ve işlem için kullanıcılar tarafından E-TUYS aracılığıyla Tebliğin 6.maddesinde belirtilen belgelerle birlikte Bakanlığa müracaat edilir.

2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 16.maddesi kapsamında; Yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilecek ithal ve yerli makine ve teçhizat teminlerinde, alımı gerçekleştirilecek her bir makine ve teçhizat için alım yapılmadan önce kullanıcılar tarafından Elektronik Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi (E-TUYS) üzerinden kullanım kılavuzunda belirtilen şekilde işlem başlatılması gerekir. Teşvik belgesi kapsamı ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerine ilişkin değişiklik talepleri için Bakanlığa müracaat edilir. Ancak, ithal ve yerli makine ve teçhizat listelerinde her bir makine ve teçhizat için belirtilen miktarın aşılmaması kaydıyla, listede belirtilen tutarın üzerinde veya altında kalan alımlarda liste tadilatı yapılmaksızın doğrudan işlem yapılabilir.

6- Süre, Süre Uzatımı ve Tamamlama Vizesi:

Tebliğin 23.maddesi ile Kararın 24.maddesi kapsamında yapılan yatırımın tamamlama vizesi; için kullanıcı tarafından, öngörülen süre veya ek süre bitimini müteakip altı ay içinde, yatırımın tamamlama vizesinin yapılması için Elektronik Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi (E-TUYS) uygulamasında yer alan tanımlı alanların doldurulması ve EK-5'de belirtilen bilgi ve belgelerin E-TUYS üzerinden elektronik ortamda yüklenmesi suretiyle Bakanlığa

müracaat edilir ve ilgili maddelerde ayrıntıları belirtildiği şekilde … sonuçlandırılır.

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın 24.maddesi ile 2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 18 ve 23.maddelerine göre; Yatırımın başlangıç tarihi, teşvik belgesi için Bakanlığa veya ilgili yerel birime müracaat tarihidir. Teşvik belgesi kapsamındaki yatırımların proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda öngörülen sürede gerçekleştirilmesi esastır. Yatırımın öngörülen sürede gerçekleştirilememesi hâlinde, teşvik belgesinde kayıtlı ilk sürenin yarısı kadar ek süre verilebilir. Bu şekilde hesaplanan ek sürenin bir yıldan az olması halinde ek süre bir yıl olarak uygulanabilir. Bu Karar kapsamında düzenlenen ve ek süre verilmiş olan sabit yatırım tutarı onmilyar Türk Lirası ve üzerindeki stratejik yatırımlara ilişkin teşvik belgelerine, talep edilmesi halinde ek süre dahil teşvik belgesinde kayıtlı sürenin yarısı kadar daha ilave süre verilebilir. İlgili mevzuatı gereği kamu kurum ve kuruluşlarından alınması gerekli izin ve ruhsat gibi diğer belgelerin temin edilememesi veya kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamaları sonucu yatırımcıların faaliyetlerini durdurmaları veya yürütememeleri, yatırım süresi içerisinde gerçekleşecek mücbir sebep veya fevkalade hâl durumu nedeniyle yatırımın belgede kayıtlı süre içerisinde gerçekleştirilemediğinin yatırımcılar tarafından tevsik edilmesi hâlinde Bakanlıkça bu durum göz önünde bulundurularak ilave süre verilebilir. Yatırımcı, öngörülen süre veya ek süre bitimini müteakip altı ay içinde yatırımın tamamlama vizesinin yapılması için teşvik belgesini düzenleyen yerel birime veya Bakanlığa müracaat eder. Bakanlıkça, yatırımların tamamlama vizesi işlemleri için Kalkınma Ajansları, ticaret ve sanayi odaları, sanayi odaları, bankalar veya yatırımın bulunduğu il valiliği görevlendirilebilir. Bakanlıkça uygun görülmesi halinde, daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri de dahil olmak üzere tamamlama vizesi işlemleri, tebliğ ile belirlenen bilgi ve belgelere ilave olarak yeminli mali müşavirlerce düzenlenecek tamamlama ekspertiz raporuna istinaden de yapılabilir. Bu Karar ve daha önceki kararlar kapsamındaki tüm teşvik uygulamalarına istinaden düzenlenmiş ve tamamlama vizesi yapılmamış yatırım teşvik belgeleri için asgari yatırım tutarı ve yatırımın bütünlüğü açısından yatırım süresi içerisinde tamamlanmayan yatırımlar kapsamında, tamamlama vizesi aşamasına kadar yapılan yatırım harcamaları, teşvik belgesi kapsamında yer alan destek unsurlarından yararlandırılmamak kaydıyla, tamamlama vizesi esnasında teşvik belgesi kapsamında değerlendirilebilir. Genel teşvik uygulamaları kapsamında düzenlenen elektrik enerjisi üretimine yönelik yatırımların tamamlama vizesi, firmanın teşvik belgesine konu yatırıma ilişkin ilgili kurum

tarafından düzenlenen geçici kabul belgesinin tasdikli sureti ile asgari sabit yatırım tutarının sağlandığına ilişkin tebliğle belirlenen yeminli mali müşavir raporunu Bakanlığa ibraz etmesi halinde yapılmış sayılır. *Tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgeleri kapsamında temin edilen makine teçhizatın satışı serbest olup, Bakanlıkça ilave herhangi bir işlem yapılmaz.* Bu kapsamda, güneş Enerjisi santrali yatırımlarına ait yatırım teşvik belgeleri için finansal kiralama işlemleri hariç olmak üzere Karar'ın 22.maddesine istinaden devir işlemi yapılmaz. Bu hüküm kapsamında işlem yapılan teşvik belgesinin kısmen veya tamamen iptalini gerektirecek bir durumun ortaya çıkması veya tespiti halinde Karar'ın 28.maddesi hükümleri çerçevesinde işlem yapılır.

- Kullanıcı tarafından, öngörülen süre veya ek süre bitimini müteakip altı ay içinde, yatırımın tamamlama vizesinin yapılması için E-TUYS uygulamasında yer alan tanımlı alanların doldurulması ve EK-5'de belirtilen bilgi ve belgelerin E-TUYS üzerinden elektronik ortamda yüklenmesi suretiyle Bakanlığa müracaat edilir. Genel Müdürlük, yatırımların tamamlama ekspertizi için Kalkınma Ajanslarını, ticaret ve sanayi odaları, sanayi odaları, bankalar veya yatırımın bulunduğu il valiliği görevlendirilebilir. Ayrıca, Genel Müdürlükçe uygun görülmesi halinde, daha önceki kararlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri de dahil olmak üzere tamamlama vizesi işlemleri, EK-5'de yer alan bilgi ve belgelere ilave olarak yeminli mali müşavirlerce düzenlenecek tamamlama ekspertiz raporuna istinaden de yapılabilir. Genel Müdürlük gerekli görülen hallerde yatırım yerinde tespit yapmaya yetkilidir. Ekspertiz işlemlerinin Genel Müdürlükçe yapılacak olması halinde, yatırım mahallinde ekspertiz yapmak üzere Genel Müdürlükten en az iki, en fazla üç personel görevlendirilir. Genel Müdürlük tarafından Kalkınma Ajansları, odalar veya yatırımın bulunduğu il valiliğinin görevlendirilmesi halinde; tamamlama ekspertizi, görevlendirilen mercinin kadrolu iki personeli ile yatırımcı tarafından tayin edilecek yeminli mali müşavir tarafından yapılır ve EK-7'de yer alan yatırım tamamlama ekspertiz raporu müştereken hazırlanarak bir ay içerisinde Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlükçe sonuçlandırılan tamamlama vizesi işlemleri ile ilgili olarak yatırımcıya ve ekspertiz işlemini yapan mercie bilgi verilir.

- Mücbir sebep ve fevkalade hal durumları nedeniyle tamamlama vizesine ilişkin aranan belgelerin ibraz edilememesi durumunda tamamlama vizesine ilişkin talepler;

a) Teşvik belgesi kapsamında ithali yapılan makine ve teçhizata ilişkin ilgili gümrük idaresinden temin edilecek gümrük giriş beyannamelerinin onaylı örneklerinin,

b) Alımı gerçekleştirilen yerli makine ve teçhizata ait satıcı firmalardan temin edilecek fatura nüshalarının,

c) Varsa diğer yatırım harcamalarına ait ilgili kurum ve kuruluşlardan temin edilecek belgelerin,
ç) Arsa bedeli için ilgili tapu dairesinden temin edilecek tapu örneğinin,

d) Bina-inşaat harcamaları için ilgili belediyeden temin edilecek yapı ruhsatı ve/veya yapı kullanım izin belgesi örneğinin,

e) Mücbir sebep ve fevkalade hal durumunu tevsik eden ilgili resmi kurumlardan alınacak yazının, Genel Müdürlüğe ibraz edilmesini müteakip sonuçlandırılır.

- Kamu kuruluşlarınca gerçekleştirilen yatırımların tamamlama vizesi işlemleri ekspertiz işlemi yapılmaksızın doğrudan ilgili kuruluş tarafından verilecek bilgi ve belgelere istinaden Genel Müdürlükçe yapılır.

7- Kullanılmış Makine ve Teçhizat Temini:

2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 12.maddesi ile Yatırım Teşvikle İlgili 9 Seri Nolu Gümrükler Genel Tebliğinin 9.maddesine kapsamında; Kullanılmış makine ve teçhizat temininde, Karar hükümleri ve sektörel kısıtlamalar göz önüne alınarak; İthalat Rejimi Kararı uyarınca yayımlanan Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Bazı Maddelere İlişkin Tebliğ hükümleri uyarınca ithali mümkün olan makine ve teçhizat (karayolu nakil vasıtaları hariç) ile İthalat Rejimi Kararının 7 nci maddesi uyarınca ithaline izin verilen makine ve teçhizat, teşvik belgesi kapsamında ithal edilebilir. Kullanılmış komple tesislerin (karayolu nakil vasıtaları hariç) ithaline yönelik talepler, Genel Müdürlükçe (Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü) proje bazında değerlendirilir. Teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilen bu tesisler, yatırım konusuna bağlı olarak yardımcı tesislerden bağımsız, bir mal veya hizmeti üretebilecek komple bir hattan veya teşvik belgesinde kayıtlı üretimi yapabilecek bir veya birden fazla makine ve teçhizattan da oluşabilir. Kullanılmış komple tesis taleplerinin değerlendirilebilmesi için yatırımcıların, tesise ait makine ve teçhizatın model ve imal yıllarını da gösterir dökümlü fatura veya proforma fatura

asılları ile birlikte Bakanlığa (Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı) müracaat etmeleri gerekir. Bakanlıkça görevlendirilecek en az iki en fazla üç personelin komple tesisin bulunduğu ülkede yapacakları ekspertiz neticesinde uygun görülmesi halinde, kullanılmış komple tesisin teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilebilir. Türkiye'deki serbest bölgelerden yapılacak kullanılmış komple tesis ithali taleplerinde; Ticaret Bakanlığının Serbest Bölgeler, Yurt Dışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğünden alınmış mevcut tesisin faaliyet ruhsatı ile tesisin ülke içerisine ithalinde serbest bölgeler mevzuatı açısından herhangi bir sakınca bulunmadığına ilişkin uygunluk yazısının Genel Müdürlüğe ibrazını müteakip, Genel Müdürlük personelince kullanılmış komple tesisin bulunduğu serbest bölgede yapılacak inceleme ve ekspertiz neticesinde düzenlenecek rapora istinaden teşvik belgesi kapsamında ithaline izin verilebilir.

- Yatırım teşvik belgesi kapsamında kullanılmış makine ve teçhizatın ithalinde;

a) Öncelikle teşvik belgesi ve teşvik belgesi eki yurtdışından temin edilecek makine ve teçhizat listesinde eşyanın "Kullanılmış olduğuna” ilişkin meşruhat bulunması,

b) Teşvik belgesi kapsamında kullanılmış olarak ithali öngörülen eşyanın, İthalat Rejim Kararı uyarınca yayımlanan yürürlükteki "Eski, Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilecek Maddelere İlişkin Tebliğ" eki listelerde yer alması ve belirtilen yaş sınırlarına uygun olması,

c) Teşvik belgesi kapsamında kullanılmış olarak ithali öngörülmekle birlikte "Eski, Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilecek Maddelere İlişkin Tebliğ" eki listede yer almayan münferit kullanılmış makine ve teçhizatın İthalat Rejimi Kararı uyarınca ithaline izin verildiğine dair Ticaret Bakanlığı’ndan alınmış yazının ithalat sırasında ibraz edilmesi,

d) Kullanılmış komple tesis ithalatında yurtdışından temin edilecek makine ve teçhizat listesinde model yılı belirtilmiş olması halinde ithal edilecek tesisin model yılının uygunluğunun aranması, farklı modelde ise Ticaret Bakanlığınca model yılının düzeltilmesi, hâlinde gümrük vergisi aranmaz.

8- Devir, Satış, İhraç ve Kiralama:

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın 22.maddesi,* 2012/1 *sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 21 inci madde hükmü ile Yatırım Teşvikle İlgili 9 Seri Nolu Gümrükler Genel Tebliğinin

10.maddesine göre; Tamamlama vizesi yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın belge kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın beş yılını doldurmadan yatırımın bütünlüğünün bozulmaması kaydıyla veya bütünü ile birlikte, teşvik belgeli bir başka yatırım için devri, teşvik belgesi olmayan bir başka yatırımcıya satışı, ihracı, kiralanması, finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın devir, satış ve ihraç işlemleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının (Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğünün) iznine tabidir.

- Tamamlama vizesi yapılmamış olan teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın satışının talep edilmesi durumunda Genel Müdürlükçe, yatırımcıdan teşvik belgesinin iptali halinde satışı yapılan makine ve teçhizata ait desteklerin kendileri tarafından ödeneceğine dair taahhütname alınır. *Teşvik belgesi kapsamı yatırımların bütün olarak satışı, tamamlama vizesinin yapılmış olması ve işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıl faaliyette bulunulmuş olması halinde serbesttir.* Bu tür durumlarda devir işlemi yapılmaz. Sadece modernizasyon cinsinde teşvik belgesi düzenlenebilen konularda düzenlenecek teşvik belgelerinde modernizasyona yönelik olarak aktiflerden düşülecek makine ve teçhizatın asgari üç yıl firma aktifinde bulunmuş olması ve aktiflerden düşmeye yönelik satışlarda satışı yapan firmanın ortakları ve birinci derece yakınlarının satın alan firma ortaklık yapısında yüzde ellinin üzerinde pay sahibi olmamaları şartı aranır. Tamamlama vizesi yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın işletmeye geçiş tarihinden itibaren beş yıllık süreyi doldurmamış yatırımların bütün olarak devri, teşvik belgesi üzerinde unvan değişikliği yapılmak suretiyle uygun görülür.

- *Yatırım tamamlama vizesi yapılmış teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın, devir, satış, ihraç veya kiralanması, söz konusu yatırım mallarının teminini müteakip beş yılı doldurmuş olması hâlinde serbesttir.*

- **B*eş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizatın tamamlama vizesinin yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın izinsiz satıldığının tespit edilmesi hâlinde satışı yapılan makine ve teçhizat ile ilgili tahsil edilmeyen gümrük vergisi ve katma değer vergisi tahsil edilir.***

- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca devir, satış, ihraç ve kiralama işlemlerine ilişkin verilen izinde, herhangi bir müeyyide ön görülmüş ise Gümrük Kanunu ve teşvik mevzuatı uyarınca gerekli işlemler yapılır. Devir konusu makine ve teçhizata ait serbest dolaşıma giriş beyannamesi üzerine şerh düşülür. Devir alan firmadan, tüm yükümlülüklerin yerine getirileceğine dair

taahhütname alınır.

- Beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizatın tamamlama vizesinin yapılıp yapılmadığına bakılmaksızın izinsiz satılması veya satılmasına sebebiyet verilmesi halinde konu hakkında en kısa sürede Bakanlığa bilgi verilir. Bu durumda, satışı yapılan makine ve teçhizat ile ilgili tahsil edilmeyen gümrük vergisi, ilave gümrük vergisi ve KDV ile varsa indirimli kurumlar vergisi veya gelir vergisi uygulanmak suretiyle yararlanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır. Satış dolayısıyla yatırım tutarında meydana gelen azalma nedeniyle kullanılabilecek azamî kredi tutarında azalma oluşması durumunda fazladan kullanılan krediye tekabül eden faiz veya kâr payı desteği 11.madde çerçevesinde, tahsil edilmeyen Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi ise ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır.

- Teşvik belgesine konu yatırımlardan tamamlama vizesi ve belgede kayıtlı özel şartların vizesi yapılabilecek durumda olanlar için, yatırımcıların cebrî icra takiplerine konu olması veya iflas masasına girmesi durumunda; yatırımcı, icra organı veya iflas organı tarafından icra ile satışın veya iflasın kesinleşme tarihinden önce talep edilmesi hâlinde, Bakanlıkça teşvik belgesinin tamamlama vizesi yapılabilir. Ancak, satışın kesinleşmesi hâlinde kesinleşme tarihi itibarıyla varsa satış için gerekli süreleri doldurmamış olan makine ve teçhizata yönelik olarak yararlanılan destekler ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde geri alınır.

1- Yatırım tamamlama vizesi yapılmış, ihracat taahhüdü kapatılmış, öngörülen yasal sürelerini doldurmuş araçların ruhsatnamesi üzerine konulan satılamaz şerhinin kaldırılmasına yönelik Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nca doğrudan belge sahibine verilecek izin yazısı üzerine gümrük idaresince gerekli işlemler yapılır.

2- Yatırım teşvik belgesi kapsamında ithal edilen ve işlemin yapılacağı gümrük idaresi belli olan makine ve teçhizatın ihraç işlemleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın izin yazısının doğrudan gönderildiği gümrük idaresince gerçekleştirilecektir.

3- 1 ve 2.madde hükümleri dışındaki devir, satış, ihraç ve kiralamaya ilişkin işlemlerde Risk Yönetimi, Tasfiye ve Döner Sermaye Genel Müdürlüğü bildirişi aranacaktır. (Risk Yönetimi, Tasfiye ve Döner Sermaye Genel Müdürlüğü'nün 2010/2 sayılı Genelgesi).

9- Mücbir Sebep Ve Fevkalade Hal Durumları:

- ***Teşvik belgesi düzenlenmesinden tamamlama vizesi işlemleri sonuçlanıncaya kadar devam eden işlemlerle ilgili olarak;***

a) Tabii afetler ve yangın (ilgili resmi kurumlardan alınacak yazı ile varsa sigorta hasar ekspertiz raporu aranır),

b) Yatırımcının faaliyetlerinden kaynaklanmayıp diğer nedenlerle kamu idarelerinin aldığı kararlar ve uygulamalar sonucu yatırımcının faaliyet ve/veya yatırım yapamaz hale gelmesi (ilgili kamu kurumundan alınacak yazı aranır),

c) Grev ve lokavt (İl çalışma müdürlüklerinden alınacak yazı aranır),

ç) Devletçe konulan yasaklar, savaş ve abluka hali,

d) Yatırımcının çoğunluk hissesi sahiplerinin ölümü (mahkeme kararı aranır),

e) Yatırım konusu makine ve teçhizatın, yatırımcının iradesi ve kusuru dışında çalınması vb. sebeplerle elden çıkması (Resmi kurumlardan alınacak yazı aranır) halleri mücbir sebep ve fevkalade hal durumları olarak değerlendirilir ***(2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 22.maddesi).***

10- Teşvik Belgesinin Revizesi:

2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 17.maddesine göre; Teşvik belgesinde kayıtlı olan değerlerde, yatırımın her aşamasında tevsik edilen bilgi ve belgelere istinaden yapılacak değerlendirme sonucunda Genel Müdürlük tarafından değişiklik yapılabilir. Teşvik belgesinde kayıtlı sabit yatırım tutarında veya belgede kayıtlı diğer bilgilerde değişiklik olması durumunda, yatırımcı tarafından revize gerekçesi veya ilgili bilgi ve belgeler ile birlikte Bakanlığa müracaat edilerek teşvik belgesinin revizesi talebinde bulunulur. Genel Müdürlük tarafından yapılacak değerlendirme neticesinde gerekçesi uygun bulunan teşvik belgeleri revize edilir. Yatırımcı bilgilerinde (Unvan, vergi dairesi, iletişim bilgileri ile diğer bilgiler) değişiklik yapılması durumunda Bakanlığa müracaat olmaksızın yatırımcı adına kullanıcı söz konusu değişiklikleri E-TUYS üzerinden günceller. Yatırıma başlama tarihinden sonra temin edilen, ancak makine teçhizat listelerinde yer almayan makine ve teçhizatın proje ile uyumlu olanları, teşvik belgesi kapsamında temin edilmiş sayılarak belge kapsamına dahil edilebilir.

11- Finansal Kiralama İşlemleri:

2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 20.maddesi ile Yatırım Teşvikle İlgili 9 Seri Nolu Gümrükler Genel Tebliğinin 11.maddesine göre; Teşvik belgesi kapsamında yer alan makine ve teçhizatın tamamı veya bir kısmı finansal kiralama yolu ile temin edilebilir. Finansal kiralama şirketinin Gümrük Vergisi (ile bize göre İlave Gümrük Vergisi) Muafiyeti ve KDV İstisnası desteklerinden yararlanabilmesi için, teşvik belgesi sahibi yatırımcı ile sözleşme yapılmış olması ve Genel Müdürlük tarafından finansal kiralamaya konu makine ve teçhizat listesinin onaylanmış olması gerekir. Finansal kiralama şirketleri aracılığıyla gerçekleştirilecek yatırımlar için finansal kiralama şirketi adına ayrı bir teşvik belgesi düzenlenmesi gerekmez. Yatırımcının teşvik belgesi dikkate alınarak finansal kiralama şirketi adına düzenlenen makine ve teçhizat listesi ile yerli-iç piyasadan temin ve/veya ithalat işlemleri gerçekleştirilir. Bu işlemlerde yatırımcı, finansal kiralama şirketleri ile müteselsilen sorumludur. Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın devir, satış ve ihraç işlemleri, finansal kiralama şirketi ve yatırımcının birlikte müracaat etmeleri halinde, 21.madde hükümleri çerçevesinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun ilgili hükümleri saklı kalmak kaydıyla değerlendirilir.

- Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın, yatırımcının mülkiyetine geçiş tarihine kadar Genel Müdürlüğün izni olmaksızın üçüncü kişilere satışı veya kiralanması durumunda her türlü sorumluluk finansal kiralama şirketine aittir. İflas veya sözleşmenin feshi veya yatırımın gerçekleşmemesi durumunda, yatırımcının mülkiyetine geçmemiş makine ve teçhizat için faydalanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde finansal kiralama şirketinden geri alınır. Ancak, makine ve teçhizatın yatırımcının mülkiyetine geçmiş olması durumunda ilgili yasal düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla yatırımcı sorumludur.

- Finansal kiralama işlemine konu makine ve teçhizatın başka bir yatırımcıya devrinin talep edilmesi halinde; finansal kiralama şirketi, devredecek yatırımcı ve devralacak yatırımcının birlikte müracaatı üzerine, yeni sözleşmeye istinaden devir işlemi yapılabilir. Devir sonucu yatırımın bütünlüğünün bozulması halinde devredecek yatırımcının teşvik belgesi iptal edilir. Ayrıca, yeni yatırımcının teşvik belgesinde kayıtlı destek unsurlarının, ilk yatırımcının yararlandığı destek unsurlarından daha düşük olması veya destek unsurunun hiç bulunmaması durumunda

fazladan yararlanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır. Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın başka bir finansal kiralama şirketine devri, ancak yatırımcının uygun görüşü ve Genel Müdürlüğün onayına istinaden yapılabilir.

- Teşvik belgesi kapsamındaki kullanılmış makine ve teçhizatın, kullanılmış ithal makine ve teçhizatın finansal kiralama yoluyla teminine izin verilebilir.

- 6361 sayılı Kanunun 31 inci maddesinde belirtilen ihbar süresinin bitimini müteakip en geç üç ay içerisinde kiralayan veya kiracı tarafından Bakanlığa bildirimde bulunulması kaydıyla, sözleşmenin feshedilmesi ve finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın bildirimi takip eden bir yıl içerisinde (Karar'ın 22.maddesi hükümleri hariç) devrinin talep edilmesi durumunda, finansal kiralama şirketi ile devralacak teşvik belgeli yatırımcının birlikte müracaatına istinaden yeni sözleşme çerçevesinde devir işlemi uygun görülebilir. Aksi takdirde, yararlanılan destekler finansal kiralama şirketinden geri alınır. Finansal Kiralama Şirketince teşvik belgesi kapsamında temin edilen makine ve teçhizatın ihracının talep edilmesi durumunda ihraç izni verilebilir.

- Finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatın yatırımcıya teslim tarihinden itibaren 5 yıllık süre dolmadan devredilmesi durumunda her türlü yükümlülük finansal kiralama şirketine aittir. İflas veya sözleşmenin feshi veya yatırımın gerçekleşmemesi durumunda, beş yıllık süreyi doldurmamış makine ve teçhizat içeren teşvik belgeleri kapsamında yararlanılan destek unsurları ilgili mevzuatı çerçevesinde finansal kiralama şirketinden tahsil olunur. Ancak, makine ve teçhizatın beş yıllık süreyi doldurması halinde teslim tarihinden sonraki işlemlerde 474 sayılı ve 3065 sayılı Kanunlar ile Gelir Vergisi Kanununun ilgili hükümleri saklı kalmak üzere yatırımcı sorumludur.

– Finansal kiralama yoluyla gerçekleştirilecek yatırımlarda, kiralamaya konu makine ve teçhizatın yatırımcıya teslim edilerek beş yıllık sürenin dolması kaydıyla, yatırımcıya ait teşvik belgesinin herhangi bir nedenle iptali, finansal kiralama şirketine müeyyide uygulamayı gerektirmez. 5 yıllık sürenin dolmaması halinde, yatırımcının yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle uygulanacak olan müeyyidelerden finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümü kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de uygulanır. Bu fıkranın uygulanmasında 474 sayılı ve 3065 sayılı Kanunlar ile Gelir Vergisi Kanununun ilgili hükümleri dikkate alınır.

- Bu maddede belirtilmeyen hususlarda 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu hükümleri dikkate alınarak Genel Müdürlüğün görüşü doğrultusunda işlem tesis edilir. Finansal kiralamaya konu işlemin tamamlanmasını müteakip, finansal kiralama şirketi tarafından Genel Müdürlüğe gerçekleşmelerle ilgili bilgi verilir.

- Teşvik belgesi kapsamında temin edilmiş olan taşınır ve taşınmaz malların tamamı veya bir kısmı, finansal kiralama şirketi tarafından bizzat kiracıdan satın alınarak da (sat ve geri kirala) finansal kiralama işlemine konu edilebilir. Ancak, tamamlama vizesi yapılmış olmakla birlikte satış için asgari süreleri doldurmayan veya tamamlama vizesi yapılmamış teşvik belgeleri kapsamındaki taşınır ve taşınmaz mallar için Genel Müdürlüğün izni gerekir.

- Yatırım teşvik belgesi kapsamında ithal edilen ve finansal kiralama sözleşmesine konu olan makine ve teçhizat için, ***finansal kiralama sözleşmesinin feshi nedeniyle***, *finansal kiralama şirketine yapılan teslim sırasında alınmayan KDV, teslim tarihinde uygulanan oran esas alınmak suretiyle 3065 sayılı KDV Kanununun 13/d. maddesi çerçevesinde tahsil edilir.*

Diğer taraftan, KDV Kanununun 48.maddesinde ise, bu Kanuna göre vergisi ödenmeden veya eksik ödenerek yurda sokulan eşyaların hiç alınmamış veya eksik alınmış katma değer vergisi hakkında, Gümrük Kanunundaki esaslara göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu itibarla, Yatırım teşvik belgesi kapsamında ithal edilen ve finansal kiralama sözleşmesine konu olan makine ve teçhizat için, finansal kiralama sözleşmesinin feshi nedeniyle teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde, söz konusu makine ve teçhizata ait serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil edildiği tarihte geçerli olan KDV oranı uygulanır ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2011/9 Sayılı Genelgesi).***

12- Diğer Destek Unsurlarından Yararlanamama:

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın 29.maddesine göre;
Bu Karar kapsamındaki destek unsurlarından yararlanan yatırım harcamaları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanamaz. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanılan veya yararlanılacak yatırım harcamaları için, bu Karar kapsamındaki desteklerden yararlanmak üzere Bakanlığa müracaat edilemez. Bu madde hükmüne aykırı davranılması halinde, bu Karar kapsamında yararlanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır. Ancak, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının sadece sübvansiyonlu kredi desteğinden

yararlanan yatırımlar, bu Karar kapsamında faiz veya kar payı desteği dışındaki diğer destek unsurlarından yararlandırılabilirler. Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar, ilgili mevzuatları uyarınca, KOSGEB ve/veya TÜBİTAK tarafından da doğrudan desteklenebilir. Bu yatırımlarda, KOSGEB, TÜBİTAK veya diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından sağlanan desteklerden yararlanılarak gerçekleştirilen yatırım harcamaları, yatırım teşvik belgesine konu yatırımın bütünlüğünün sağlanması kapsamında değerlendirilebilir.

13- Uygulanacak Yaptırımlar:

2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın 28.maddesi ile Yatırım Teşvikle İlgili 9 Seri Nolu Gümrükler Genel Tebliğinin 18.maddesine göre;

1) Bu Karar ile uygulama mevzuatında belirlenen hükümlere aykırı davranan, teşvik belgesindeki kayıt ve koşulları yerine getirmeyen, teşvik belgesi ile diğer belgelerde tahrifat yapan, sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleyen veya kullanan, yanlış ve yanıltıcı bilgi veren, diğer kurum, kuruluş veya firmalara karşı yükümlülüklerin yerine getirilmemesi nedeniyle icra veya iflas yoluyla yapılan işlemler de dâhil belge kapsamındaki makine ve teçhizatı öngörülen sürelerden önce satan veya satılmasına sebebiyet veren, teşvik belgesinde öngörülen sürede yatırımları tamamlamayan, belirlenen asgari yatırım tutarlarına uymayan yatırımcıların teşvik belgeleri bu maddenin ikinci fıkra hükmü saklı kalmak kaydıyla iptal edilir.

2) Yatırımcının mükellefiyetlerini kısmen yerine getirmediği ancak, belge iptalinin de gerekmediği durumlarda belge kapsamında sağlanan desteklerden bir kısmı müeyyide uygulanarak geri alınır.

3) Teşvik belgelerinin iptal edilmesi veya kısmi müeyyide uygulanması halinde sağlanan destekler 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yatırımcıdan geri alınır.

4) Yatırımcının mükellefiyetlerini yerine getirmemesi hâlinde uygulanacak olan müeyyidelerden finansal kiralamaya konu makine ve teçhizata tekabül eden bölümü, kısmen veya tamamen finansal kiralama şirketlerine de uygulanabilir.

- İthal makine ve teçhizatın tümünün veya bir bölümünün ithal tarihi itibariyle süre dolmadan izinsiz olarak satışı, devri veya temliki (Devretme/verme) ile ilgili fiillerin 5607 sayılı Kaçakçılıkla

Mücadele Kanunu çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğinden, teşvik belgesinin iptal edildiği veya belge kapsamındaki makine ve teçhizat için destek unsurlarının kaldırıldığı hallerde;

a) Yararlanılan destek unsurlarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun çerçevesinde tahsili sağlanır.

b) Yatırımcıların haklı bir neden olmaksızın, tahsis amacına yönelik olarak ithal ettikleri eşyayı, ithal amacı dışında yatırım teşvik belgesinde belirtilen şartlara aykırı veya izinsiz olarak kullandıkları veya sattıklarının tespiti halinde, 5607 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin 6 ncı fıkrası hükmüne muhalefet nedeniyle suç duyurusunda bulunulur.

c) Yukarıda belirtilen eylemden dolayı aynı zamanda ceza koyan diğer yasa hükümlerinin de ihlali halinde (evrakta sahtecilik suçlarında TCK hükümleri gibi) söz konusu yasa hükümleri uyarınca işlem yapılır.

14- Teşvik Belgesinin İptali Veya Makine Ve Teçhizatın Belge Kapsamından Çıkartılması:

1) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını tarafından herhangi bir nedenle; a) Teşvik belgesinin iptal edilmesi durumunda, iptale ilişkin karar mezkûr Bakanlık tarafından Resmî Gazete'de yayımlanır. Gümrük müdürlüklerinin işlemlerin takibine ilişkin sorumlulukları yayım tarihinde başlar ve iptal kararları düzenli olarak takip edilerek üçüncü fıkra uyarınca işlemler tamamlanır. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca çıkartılma nedeni ve herhangi bir yaptırım uygulanıp uygulanmayacağı hususu Gümrükler Genel Müdürlüğüne bildirilir. Söz konusu makine ve teçhizata sağlanan destek unsurları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun çerçevesinde geri alınır.

2) Yatırım teşvik belgesi kapsamında ithal edilen makine ve teçhizata ait istisna uygulanmış katma değer vergisi, teşvik belgesinin iptal edilmesi veya makine ve teçhizatın teşvik belgesi kapsamından çıkarılması nedeniyle tahsil edilirken, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca alınması gereken gecikme faizi 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun çerçevesinde tahsil edilir.

3) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca herhangi bir nedenle teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde gümrük idarelerince; a) İptal edilen yatırım teşvik belgesine istinaden Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca onaylanan makine ve teçhizat listesi kapsamında gümrüklerinden yapılan ithalat

işlemleri tespit edilerek, sağlanan destek unsurları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun çerçevesinde geri alınır. **b)** İthalat için müracaatta bulunulması durumunda muafiyet uygulanmaz **(*Yatırım Teşvikle İlgili 9 Seri Nolu Gümrükler Genel Tebliğinin 12.maddesi) .***

15-A) Teşvik Belgelerinin İptali veya Makine-Teçhizatın Belge Kapsamından Çıkartılması Halinde Tahsilat:

19/06/2012 tarihli, 28328 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkındaki Bakanlar Kurulu Kararı'nın "Müeyyide" başlıklı 28.maddesinin üçüncü fıkrası "Teşvik belgelerinin iptal edilmesi veya kısmi müeyyide uygulanması halinde sağlanan destekler 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde yatırımcıdan geri alınır." hükmünü, 9 Seri No.lu Gümrük Genel Tebliği (Yatırım Teşvik)'nin 12.maddesinin üçüncü fıkrası da "Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından herhangi bir nedenle teşvik belgesinin iptal edilmesi halinde gümrük idarelerince, iptal edilen yatırım teşvik belgesine istinaden Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca onaylanan makine ve teçhizat listesi kapsamında gümrüklerden yapılan ithalat işlemleri tespit edilerek, sağlanan destek unsurları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun çerçevesinde geri alınır." Hükmünü haizdir.

Bu çerçevede, *iptal edilen Yatırım Teşvik Belgeleri veya belge kapsamından çıkartılan makine-teçhizat için alınması gereken vergilere ilişkin ek tahakkuk kararı düzenlenmemesi, söz konusu vergilerin doğrudan 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamında takip edilmesi gerekmektedir.*

B) Teşvik Belgelerinin İptali Veya Makine-Teçhizatın Belge Kapsamından Çıkartılması Halinde Müeyyide:

Yatırım teşvik belgesinin iptal edilmesi veya kısmi müeyyide uygulanması hususu yükümlülerin yapmış olduğu işlemlerde matrah farkı oluşmasını sağlamayacaktır. Dolayısıyla, yatırım teşvik belgelerinin iptal edilmesi veya makine-teçhizatın belge kapsamından çıkartılması halinde, sağlanan destek unsurlarından KDV'nin, 3065 sayılı KDV Kanunu'nun 51.maddesi kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir.

Bu itibarla, iptal edilen yatırım teşvik belgeleri veya belge kapsamından çıkartılan makine-teçhizat çerçevesinde alınması gereken KDV için Gümrük Kanununun

234.maddesi uygulanmayacaktır.

Buna ilaveten, *muafiyet/istisnadan faydalanmak üzere gümrük idaresine ibraz edilen geçerli bir yatırım teşvik belgesinin daha sonra iptal edilmesi veya makine-teçhizatın belge kapsamından çıkartılması durumunda tahsil edilmesi gereken vergi alacağı, Gümrük Kanununun 234 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki beyanla muayene ve denetleme veya teslimden sonra kontrol sonucu oluşan bir fark olmadığından, beyan edilen KDV dışındaki diğer vergiler için de Gümrük Kanununun 234.maddesi çerçevesinde ceza kararı düzenlenmesi mümkün bulunmamaktadır* ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2017/13 Sayılı Genelgesi).***

II- YATIRIMLARA PROJE BAZLI DEVLET YARDIMI VERİLMESİNE İLİŞKİN 2016/9495 SAYILI KARAR İLE BU KARARIN UYGULANMASINA İLİŞKİN (2019/1) SAYILI TEBLİĞ IŞIĞINDA YATIRIM TEŞVİK TEDBİRLERİ

1- Amaç:

Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 2016/9495 Sayılı Kararın Amacı: Kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler doğrultusunda ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayacak, arz güvenliğini sağlayacak, dışa bağımlılığını azaltacak, teknolojik dönüşümünü gerçekleştirecek, yenilikçi, Ar-Ge yoğun ve yüksek katma değerli yatırımların proje bazlı olarak desteklenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir ***(Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 2016/9495 Sayılı Kararın 1.maddesi).***

2- Kararla Sağlanan Destekler:

2016/9495 sayılı Karar Kapsamında Sağlanan Destekler: 1) Bu Karar kapsamında proje bazlı olarak desteklenmesi uygun bulunan yatırımlara, aşağıdakilerden uygun görülen destek veya destekler sağlanabilir. Bu destekler:

a) Gümrük vergisi muafiyeti.

b) KDV istisnası.

c) KDV iadesi.

ç) Vergi indirimi veya istisnası.

d) Sigorta primi işveren hissesi desteği.

e) Gelir vergisi stopajı desteği.

f) Nitelikli personel desteği.

g) Faiz veya kâr payı desteği.

ğ) Sermaye katkısı.

h) Enerji desteği.

ı) Kamu alım garantisi.

i) Yatırım yeri tahsisi.

j) Altyapı desteği.

k) Kanunlarla getirilen izin, tahsis, ruhsat, lisans ve tesciller ile diğer yasal ve idari süreçlerde kolaylaştırıcı düzenleme yapılması.

l) Hibe desteği. ***(Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 2016/9495 Sayılı Kararın 3.maddesi).***

3- Müracaat Ve Müracaatta Aranacak Belgeler:

1) Bakanlık başvuru esnasında veya 1.maddede belirtilen amaç doğrultusunda belirlediği yatırım konusunda bir veya birden fazla firmayı yatırım için davet edebilir veya duyuru yapmak suretiyle çağrıda bulunabilir. 2) Birinci fıkrada belirtilen davet veya duyuruya istinaden proje bazlı desteklerden yararlanmak isteyen yatırımcı firma, aşağıdaki bilgi ve belgelerle Bakanlığa müracaat eder. Bu belgeler; a) Ek 1'deki örneğe uygun olarak hazırlanmış yatırımcı firma ve proje bilgileri, yatırımın fizibilitesi, etki analizi ve yatırıma sağlanması istenilen destekler ile gerekçeleri. b) Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerce imzalı müracaat dilekçesi. c) Yatırımcıyı temsil ve ilzama yetkili kişilere ait noter tasdikli imza sirküleri ve şahıs şirketleri için imza beyannamesi.3) Bakanlık müracaatın değerlendirme aşamasında ihtiyaç duyduğu bilgi ve belgeler için talepte bulunabilir. 4) Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında değerlendirilebilecek yatırım başvurulan, bu Program özelinde Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir. ***(Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine***

İlişkin 2016/9495 Sayılı Kararın 4.maddesi).

4- Değerlendirme:

1) Yapılan Müracaatlar, Bakanlık tarafından bu Kararın amacı ve; a) Ülkemizin mevcut durumda veya gelecekte ortaya çıkabilecek kritik ihtiyaçlarını karşılayabilme, b) Ülkemizde üretim kapasitesi yetersiz olan ürünlerde arz güvenliğini sağlayabilme, c) Ülkemizin teknoloji açığı olan alanlarda teknoloji kapasitesini geliştirme, ç) Dış ticaret açığı verilen alanlarda ithalat bağımlılığını azaltma, d) Yüksek katma değerli olma, e) Ülkemizde üretimi olmayan yeni nesil teknolojiler kullanılarak üretim yapılmasını sağlayabilme, f) Farklı sektörlerde ülkemize rekabet gücü kazandırabilme, g) Etkileşimde olduğu sektörlerde teknolojik dönüşümü hızlandırma ve bu sektörlerin gelişimine katkı sağlayabilme, ğ) Yenilikçi ve Ar-Ge'ye dayalı yatırım olma, h) Cari işlemler dengesini olumsuz etkileyen ve hammadde sıkıntısı yaşanılan sektörlerde gerçekleştirilecek yüksek katma değerli işlenmiş ürünlerin üretimine yönelik yatırım olma, ı) Ülkemizin hammadde potansiyelinin değerlendirilmesine olanak sağlayan entegre üretime yönelik yatırım olma, nitelikleri dikkate alınarak değerlendirmeye tabi tutulur.

2) Projelerin bu Karar kapsamında değerlendirmeye tabi tutulabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının, bu Kararda belirtilen amaç ve kapsam doğrultusunda Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlerin üretimine yönelik olan ve Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar için ellimilyon Türk Lirası, diğer yatırımlar için ise beşyüzmilyon Türk Lirası olması gerekir.

3) Birinci fıkra çerçevesinde yapılacak değerlendirme sonucunda uygun bulunan proje veya projeler, Bakanlık tarafından Cumhurbaşkanına sunulur.

4) Cumhurbaşkanı tarafından desteklenmesine karar verilen projeler için Destek Kararı yayımlanır.

5) Bu Karar kapsamında desteklenmesi uygun görülmeyen müracaatlar, yatırımcının talep etmesi halinde Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında değerlendirmeye alınabilir.

6) Yatırım tutarı ellimilyon Türk Lirası ile beşyüzmilyon Türk Lirası arasında olup, bu Karar kapsamındaki desteklerden yararlanmak isteyen Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlere yönelik

yatırım projeleri, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında değerlendirilir. Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı, Bakanlık tarafından belirlenecek çağrı planları dâhilinde yürütülür. Programa yapılan başvurular, Program Değerlendirme Komitesi tarafından birinci fıkra çerçevesinde ve pazar doygunluğu, destek ihtiyacı gibi kriterler dikkate alınarak değerlendirme ve önceliklendirmeye tabi tutulur. Bu değerlendirmeye göre uygun bulunan öncelikli projelerin, çağrı planındaki destek bütçesi ve benzeri kısıtlar dâhilinde, Program Değerlendirme Komitesince desteklenmesine karar verilebilir.

7) Program Değerlendirme Komitesi, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında, Öncelikli Ürün Listesindeki ürünlerin üretimine ilişkin olan yatırım projelerinden uygun gördüklerinin, 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında "stratejik yatırım" olarak desteklenmesine karar verebilir ***(Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 2016/9495 Sayılı Kararın 5.maddesi).***

5- Teşvik Belgesi, Yatırım Süresi Ve Tamamlama Vizesi:

- Cumhurbaşkanı tarafından Destek Kararı ile proje bazlı olarak desteklenmesine karar verilen projeler için Bakanlıkça yatırım teşvik belgesi düzenlenir. 1) Yatırımın başlangıç ve bitiş tarihi Destek Kararında belirlenir. Desteklenecek yatırımların ek süre de dâhil olmak üzere Destek Kararında belirlenen sürede gerçekleştirilmesi esastır. 2) Yatırım tamamlama vizesi, yatırımın tamamlanmasını müteakip, Genel Müdürlük personeli ile ihtiyaç duyulması halinde yatırım konusuna bağlı olarak diğer ilgili Bakanlıklardan görevlendirilecek personelden oluşacak heyet tarafından yapılacak ekspertiz işlemi sonucunda gerçekleştirilir ***(Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 2016/9495 Sayılı Kararın 6 ve 7.maddeleri).***

- Yatırımın gerçekleşmemesi veya proje bazlı desteklerden faydalanmasına mesnet teşkil eden taahhütlerin yerine getirilememesi ve talep edilmesi halinde proje, yürürlükte olan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar hükümleri çerçevesinde değerlendirilebilir. Ancak bu Karar kapsamında yararlanılıp, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında sağlanmayan destekler ile varsa fazladan yararlandırılan destekler, 11 inci maddenin birinci fıkrası hükümleri çerçevesinde geri alınır ***(Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 2016/9495 Sayılı Kararın 9.maddesi).***

6- Müeyyide:

1) Kamudan kaynaklanan nedenler hariç olmak üzere, yatırımın belirlenen süre içerisinde gerçekleştirilmesinden yatırımcı sorumludur. Yatırımcının Destek Kararında Öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde indirimli kurumlar vergisi veya istisna uygulaması ile gelir vergisi stopajı teşviki nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmaksızın gecikme faiziyle birlikte, diğer destekler ise 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır.

2) Bu Karar kapsamındaki desteklerden yararlanan yatırım harcamaları, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanamaz.

- Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının desteklerinden yararlanılan veya yararlanılacak yatırım harcamaları için, bu Karar kapsamındaki desteklerden yararlanmak üzere Bakanlığa müracaat edilemez. Bu madde hükmüne aykırı davranılması halinde, bu Karar kapsamında yararlanılan destekler ilgili mevzuat çerçevesinde geri alınır. Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının sadece sübvansiyonlu kredi desteğinden yararlanılması halinde ise bu Karar kapsamı desteklerin kullandırılmasına ilişkin hususlar ilgili Destek Kararında belirlenir. Destek uygulaması için, sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlenmesi veya kullanılması, yanlış ve yanıltıcı bilgi verilmesi halinde, yararlanılan desteklerin tamamı 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde geri alınır ***(Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 2016/9495 Sayılı Kararın 11.maddesi İle Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararın Uygulanmasına İlişkin 2019/1 Sayılı Tebliğ).***

- Yatırımın gerçekleşmemesi veya proje bazlı desteklerden faydalanmasına mesnet teşkil eden taahhütlerin yerine getirilememesi ve talep edilmesi halinde proje, yürürlükte olan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar hükümleri çerçevesinde değerlendirilebilir. Ancak bu Karar kapsamında yararlanılıp, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar kapsamında sağlanmayan destekler ile varsa fazladan yararlandırılan destekler, 11.maddenin birinci fıkrası hükümleri çerçevesinde geri alınır (Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 2016/9495 Sayılı Kararın 9.maddesi).

7- Diğer Hususlar:

- *Bu Kararda veya ilgili Destek Kararında yer almayan hususlar, yürürlükte olan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ve/veya ilgili diğer mevzuat hükümleri dikkate alınarak sonuçlandırılır.*

- Hibe desteği, ilgili Destek Kararı ve bu Kararın uygulanmasına ilişkin Tebliğde belirlenen usul ve esaslara göre uygulanır.

- Destek Kararında belirlenen nitelikli personel sayısı ve brüt ücretleri dikkate alınarak ücret desteği verilir. Bu desteğin hesaplanmasında, söz konusu personele ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları esas alınır.

- Sermaye katkısının öngörülmesi durumunda, söz konusu desteğin uygulanması ilgili Destek Kararında belirtilen kurum tarafından yapılır.

- Kamu alım garantisinin öngörülmesi durumunda, söz konusu desteğin uygulaması ilgili Destek Kararında belirtilen kurum veya kuruluşlar tarafından yürütülür.

- Altyapı desteğinin öngörüldüğü projeler için destek uygulaması ilgili Destek Kararında belirtilen altyapının yapımından sorumlu kurum veya kuruluş tarafından öncelikli olarak yerine getirilir.

- Destek Kararında belirtilen yatırımla ilgili izin, ruhsat, tahsis, lisans, tescil ve benzeri konularda istisna ve kolaylık öngörülmesi durumunda ilgili kamu kurum ve kuruluşları gerekli işlemlerin yerine getirilmesinden sorumludur.

- Makine ve teçhizat ithalatında gümrük vergisi muafiyeti ve KDV istisnası uygulaması Ticaret Bakanlığı tarafından yapılır.

- Bu Kararda yer alan KDV istisnası desteği ile Destek Kararında yer alması durumunda vergi indirimi, vergi istisnası, gelir vergisi stopajı desteği ve KDV iadesi desteklerinin uygulaması Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yapılır.

- Destek Kararında sigorta primi işveren hissesi desteğinin öngörülmesi durumunda destek uygulaması Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından yapılır.

- Yatırım yeri tahsisi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilir.

- Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı kapsamında desteklenmesine karar verilen yatırımlar, ilgili mevzuatları uyarınca, KOSGEB ve/veya TÜBİTAK tarafından da doğrudan desteklenebilir. Bu yatırımlarda, KOSGEB, TÜBİTAK veya diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından sağlanan desteklerden yararlanılarak gerçekleştirilen yatırım harcamaları, yatırım teşvik belgesine konu yatırımın bütünlüğünün sağlanması kapsamında değerlendirilebilir. ***(Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 2016/9495 Sayılı Kararın 12.maddesi).***

- Bu makalemizde, yukarıda yer alan desteklerden sadece “Gümrük vergisi muafiyeti” ve “Katma Değer Vergisi (KDV) istisnasından kısaca bahsedilmiş olup, diğer yatırım destek unsurları için ***Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararın Uygulanmasına İlişkin 2019/1 Sayılı Tebliğin 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15 ve 16.maddesinde*** *yer alan hükümlere bakılabilir.*

III- ÖNCELİKLİ ÜRÜN LİSTESİ TEBLİĞİ

18.09.2019 tarih ve 30892 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Öncelikli Ürün Listesi Tebliğinin amacı; 15/6/2012 tarihli ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ve 17/10/2016 tarihli ve 2016/9495 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar hükümleri çerçevesinde Öncelikli Ürün Listesinin tespit edilmesidir. ***(Öncelikli Ürün Listesi Tebliğinin 1.maddesi).***

Öncelikli Ürün Listesi: 1) Öncelikli Ürün Listesi ile Türkiye’de katma değerli üretimin artırılması hedefine yönelik olarak, 11 inci Kalkınma Planında belirlenmiş olan orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyesindeki odak sektörlerde, yerli üretimin sağlanması veya üretim kapasitesinin artırılması için öncelik verilecek ürünlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

2) Orta-yüksek ve yüksek teknoloji düzeyine sahip sektörler olan Kimya (NACE Kodu 20), Eczacılık ile Tıbbi ve Dişçilikle İlgili Araç Gereçler İmalatı (NACE Kodu 21, NACE Kodu 3250), Bilgisayar, Elektronik ve Optik (NACE kodu 26), Elektrikli Teçhizat (NACE kodu 27), Makine (NACE kodu 28), Ulaşım Araçları (NACE Kodları 29 ve 30) sektörlerinde yer alan veya bu sektörlerin gelişimi için kritik önemi olan diğer sektör ürünleri arasından seçilen ürünler, sektörler bazında bu Tebliğe ekli listeler şeklinde ilan edilir.

3) Listeler; dış ticaret verileri, küresel rekabet koşulları, yerel ve küresel talep trendi, yurt içi üretim yetkinliği ve kapasitesi, sektörel ve sektörler arası teknolojik gelişime katkı gibi kriterler

dikkate alınarak, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenir.

4) Ürünler, sektör özelindeki dinamikler de dikkate alınarak, farklı seviyelerde ürün kodları, ürün nitelikleri veya kullanılan teknolojiler şeklinde tanımlanabilir.

5) Makine sektörüne ilişkin öncelikli ürünler, Ek-1'de yer alan listede belirlenmiştir. ***(Öncelikli Ürün Listesi Tebliğinin 3.maddesi).***

SONUÇ

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 sayılı Karar kapsamında yer alan desteklerin uygulanması açısından Türkiye'deki iller, sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyeleri dikkate alınarak EK-1'de belirtilen altı bölgeye ayrılmıştır. Teşvik sistemi; genel, bölgesel ve stratejik yatırımların teşviki uygulamalarından oluşmaktadır.

- Bu makalemizde, yukarıda yer alan desteklerden sadece "Gümrük vergisi muafiyeti" ile "Katma Değer Vergisi (KDV)" istisnasından kısaca bahsedilmiş olup, diğer yatırım destek unsurları için ***Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 sayılı Karar'ın 11, 12, 13, 14, 15, 16 ve 29.maddesi ile 2012/1 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğin 13, 14 ve 15.maddesi ile Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararın Uygulanmasına İlişkin 2019/1 Sayılı Tebliğin 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15 ve 16.maddesinde*** *yer alan hükümlere bakılabilir.*

- Öncelikli Ürün Listesi ile Türkiye'de katma değerli üretimin artırılması hedefine yönelik olarak, 11.Kalkınma Planında belirlenmiş olan orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyesindeki odak sektörlerde, yerli üretimin sağlanması veya üretim kapasitesinin artırılması için öncelik verilecek ürünlerin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Bu Yazı Gümrük ve Ticaret Başmüfettişi Sayın Kerim ÇOBAN Tarafından Kaleme Alınmıştır.

KAYNAKÇA:

- Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 Sayılı Karar.
- Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin 2016/9495 Sayılı Karar.
- 2012/1 Sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ.
- Yatırım Teşvikle İlgili 9 Seri Nolu Gümrükler Genel Tebliği.

- Yatırımlara Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararın Uygulanmasına İlişkin (2019/1) Sayılı Tebliğ.
- Öncelikli Ürün Listesi Tebliği.
- 4458 Sayılı Gümrük Kanunu.
- Gümrük Yönetmeliği.
- Gümrük Yönetmeliği Ek No: 8 (Gümrük Kıymeti Yorum Notları).
- 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu.
- 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu.
- Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliği.
- 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu.
- 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu.
- 488 Sayılı Damga Vergisi Kanunu.
- Risk Yönetimi Ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 2003/11, 2010/2, 2016/34 ve 2016/47 Sayılı Genelgeleri.
- Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2011/9, 2017/13 Sayılı Genelgeleri.
- Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün ve İthalat Genel Müdürlüğü'nün Çeşitli Tasarruflu Yazıları.